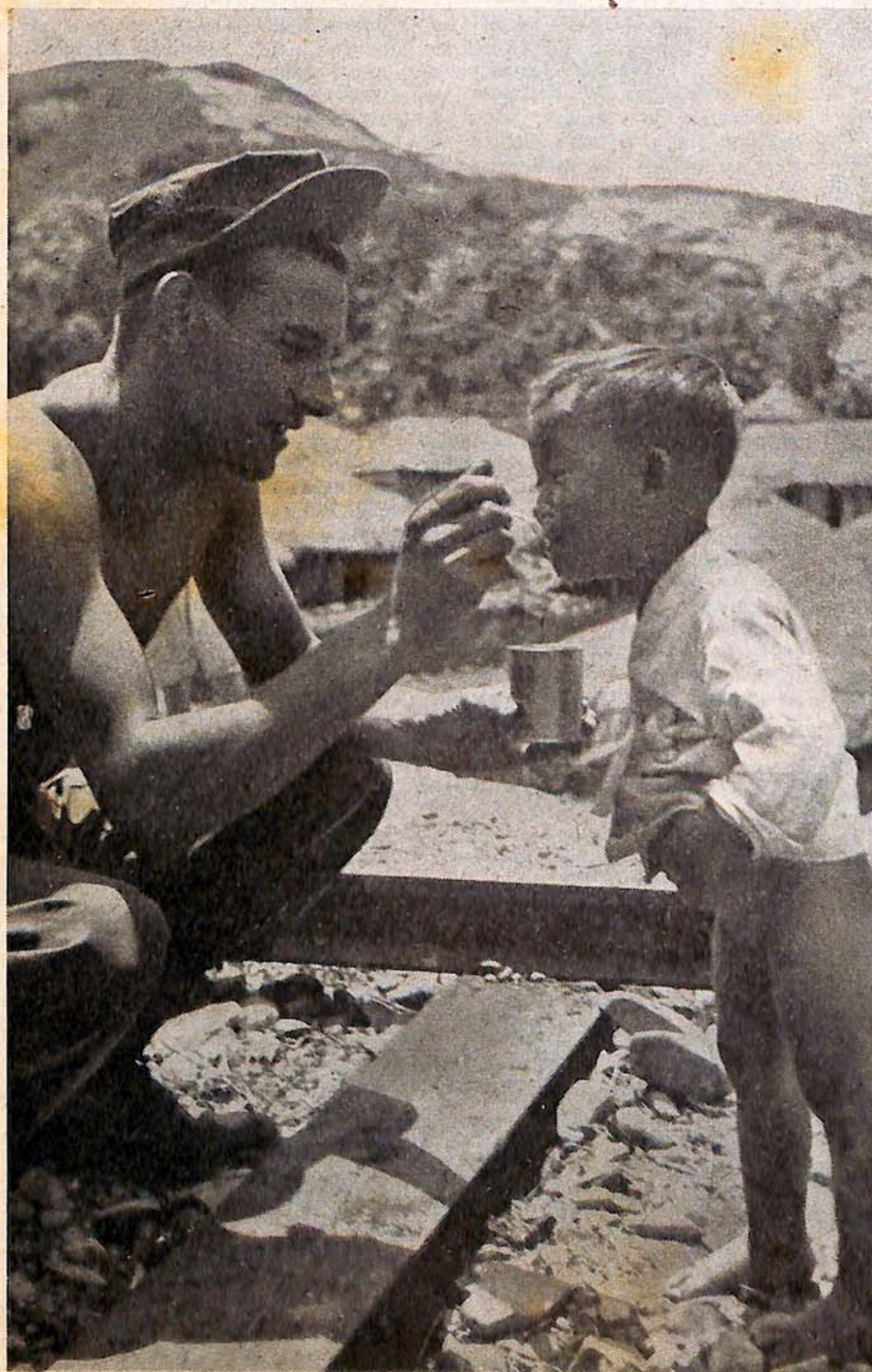

WAPEN^{oud-}BROEDERS

UITGAVE VAN
INDIË-VETERANEN

Losse nummers 40 cent

1e Jaargang No. 11
Verschijnt elke 14 dagen
19 April 1952

Voorlopig Redactie-adres:
Copernicusstraat 57b
Amsterdam

Voorlopig Secretariaat
en Penningmeester:
Schelpenkade 31, Leiden,
Postrekening 581684

OP DE KORREL

- * Ze moeten geholpen . . .
- * Legioensrapport
- * Zo zijn onze manieren
- * Onze woningnood
- * Werkloosheids-
belabbering
- * Nederlandse diplomatie
- * Schunnig
- * Roosevelt

Foto Bill Carmiggelt

Indië-gewoonte
in Zuid-Korea

Zij moeten geholpen . . .

Wij hebben reeds verschillende ontroerende brieven ontvangen van tot wanhoop gedreven makkers, oud-T.B.-patiënten, die, als geheel genezen uit het sanatorium ontslagen, door de maatschappij niet meer worden geaccepteerd. Die brieven zijn één schreeuw om rechtvaardigheid, begrip en hulp, want de schrijvers voelen zich als paria's buiten het normale leven gestoten dat zij, vaak na onduidelijk lange jaren van gedwongen stilliggen, weer met zoveel nieuwe moed, goede wil en werklust tegemoet gingen. Laten wij ons nogmaals duidelijk de brief van één dier patiënten van jaren, onze vriend Cor Lechner uit Roermond, herinneren en beseffen wat er allemaal in die jaren door zo'n jongen heengaat . . . en daarna beseffen, dat dat allemaal verguisd en vernietigd wordt door de veroordelende angst van de maatschappij, zodra hij straks als genezen weer in diezelfde maatschappij terugkeert.

Er zijn er bij, die zelfs in eigen huiselijke kring, laat staan bij hun vrienden en kennissen, met een duidelijke reserve behandeld worden (bang voor besmetting, dus apart servies, etensbestek, enz.) terwijl zij ook bij het zoeken naar een betrekking hulpeloos opbotsen tegen een ondoordringbare muur. Het ontstellendste is, naar wij nu pas vernemen,

„Helpt U hem alstublieft, want ik kan als zijn moeder niet meer aanzien, hoe hij elke dag bitterder wordt, hij maakt zichzelf weer doodziek van al het praktizieren.”

(Uit één brief van de zovele)

dat de overheid hierin voorgaat. Onder het motto, dat het onverantwoordelijk is mensen in dienst te nemen, die niet alleen als „ziektehaarden” rondlopen, doch tevens zelf het risico lopen vandaag of morgen weer tegen de vlakte te gaan, worden voormalige T.B.-patiënten op vriendelijke doch besliste wijze afgewezen. Wij kunnen, indien dit waar is, moeilijk een verstandiger en menswaardiger houding van de particuliere werkgevers verlangen.

Maar dan rijst in ons toch wel één grote vraag: hoe is het bestaanbaar dat in zo'n beschaafd en medisch-geperfectionneerd land als het onze nog zoveel wanbegrip bestaat omtrent dit onderwerp? Hoe is het mogelijk, dat jaarlijks nog zoveel jonge mensen gedesillusioneerd, verbitterd en geestelijk gekraakt worden nadat ze al de dreun van een jarenlang ziekbed verwerkten?

Kijk, de meeste mensen hebben gedurende hun volgroeingsproces van kind tot volwassene meerdere lichte tuberculeuse infecties doorgemaakt waardoor zij tenslotte een bepaalde graad van immuniteit krijgen, die bij kinderen uiteraard kleiner is dan bij volwassen mensen. Bij een genezen T.B.-patiënt is deze graad weer

hoger, waardoor hij minder kans op infectie heeft dan anderen. Toch blijft het dringend gewenst, dat hij voorlopig onder observatie van zijn dokter blijft. Longtuberculose bijv., geneest met 'n „litteken”, dat uiterlijk niet zichtbaar is. Een geregelde medische controle is dus van het hoogste belang voor de ontslagen patiënt zelf. Voorts is het raadzaam na de genezing voorlopig grote voorzichtigheid te betrachten in de omgang met kinderen, wier graad van immuniteit, zoals reeds gezegd, kleiner is dan bij volwassenen. Hij is echter, en dat is de hoofdzaak, na genezing weer een volwaardige mens, die weer in de gelegenheid moet worden gesteld, volop deel te nemen aan het maatschappelijk leven.

Een medisch-verantwoord artikel over dit onderwerp hopen wij in ons volgend nummer te kunnen publiceren ten bewijze dat werkgevers dus zeer zeker er zich niet van moeten laten weerhouden, oud-T.B.-patiënten tewerk te stellen in hun bedrijf doch vooral ook, om bij de gehele maatschappij, te beginnen bij de dagelijkse kring van de betrokkenen, het nodeloos en grievend wanbegrip weg te halen.

Wij zullen het hier niet bij laten, doch wij beloven onze makkers-patiënten bij overheid, werkgevers en volk voor hun op te komen.

Het is daarbij echter de taak van elk onzer om, waar hij ook komt en de gelegenheid krijgt om dit onderwerp aan te roeren, zijn mond open te doen. Mensen, het levensgeluk van een paar goede vrienden van ons en van vele anderen hangt er van af.

DIT NUMMER heeft een sombere en felle toon en er worden niet bepaald grappige dingen in verteld. Dat kan zo gebeuren, wanneer wij gedwongen zijn bepaalde feiten te signaleren en zonodig te kraken. Dan moet ons nog iets van het hart: men verwijt ons „rechts extremisme” en er wordt van bepaalde zijde bij de regering sterk op aangedrongen, om in Nederland's nouveauté, de interneringskampen, ook plaats te reserveren voor „rechtse extremisten”. Daar hebben wij deze waarschuwing voor: Het Legioen bundelt oud-strijders, de mensen dus, op wie het aankwam en weer aan zal komen, wanneer ons land en volk bedreigd worden. Wanneer deze bereid zijn, het hoogste te geven voor het behoud van dit land en volk, dan is het teveel gevraagd wanneer men verwacht, dat daarna deze oudstrijders maar verder hun mond zullen houden. Voorál in een situatie als waarin wij nu, zijn terecht gekomen en waarvan de oorzaak zeer zeker niét bij die oudstrijders te zoeken is, maar waarover zij wél een zeer uitgesproken mening hebben.

Laat men toch ophouden met ons „rechtse extremisten” te noemen of laat men anders de nationale kleuren en de stoere taal afhalen van de aanplakbiljetten van het „Steunt Wettig Gezag”. Als men van overheidszijde 't Nederlander-zijn alleen maar kan beleven op aanplakbiljetten, maar voorts geen begrip wil tonen voor de wezenlijke inhoud daarvan, dan zijn die aanplakbiljetten de verf en de moeite niet waard en kan het papier beter besteed worden aan de arrestatiebevelen voor de komende interneringskampen. Laat men ook dié dan snel invoeren en tengevolge daarvan ook het risico nemen van sterk ondermante strijdkrachten.

Want laat niemand zich de illusie maken dat wij wel 's op andere gedachten zullen komen en ons, evenals de rest van ons volk, zullen laten afzakken in het moeras van moedeloosheid en onverschilligheid waarin het proces van de ontbinding wel met de restanten van het Koninkrijk der Nederlanden zal afrekenen. Wij willen niet dat alle strijd en voorál alle offers en doden, vergeefs zijn geweest en dat zal het pas zijn, wanneer ook wij de strijd opgeven en Nederland overlaten aan de gieren en hyena's.

Met grote spoed gevraagd voor de zomermaanden een aantal

IJSVERKOPERS

voor Den Haag-Scheveningen. Aanmeldingen liefst persoonlijk en des ochtends bij het Secretariaat Veteranen-Legioen Nederland, afd. Den Haag e.o., Laan v. Meerdervoort 67.

Foto Bill Carmiggelt

Kijk naar de foto hierboven!

Daar paradeert, zelfbewust en gerespecteerd, het Nederlandse detachement Verenigde Naties in Korea. Laat iedereen goéd kijken. De vlag voor in de colonne is de NEDERLANDSE vlag en niet de vlag van de Verenigde Naties. Het embleem der Verenigde Naties op de linkermouw is alleen het merkteken van het samenwerk met de detachementen van vele andere landen, maar méér is het ook niet. De kwaliteit van geest, moreel en vechten ligt besloten in de vlag, die voorop wordt gevoerd, hoog in de lucht. En de topcommandanten van de enorme armee ginds, die de parade gadeslaan, zij salueren hun eerbied en respect voor die NEDERLANDSE vlag en niét voor het VN-embleem op de mouw.

Hierbij terloops nog twee simpele feiten, gevallen uit de jongste West-Europese manoeuvres, waaraan ook werd deelgenomen door een Nederlands onderdeel. Dit onderdeel kreeg, naar ons door vele deelnemers werd verteld, direct reeds een domper van inferioriteit toen het detachement met zijn oud, versleten materiaal en nog zo het een en ander werd geconfronteerd met de imposante uitrusting van alle andere onderdelen. Dit minderwaardigheidsgevoel duurde tot het ogenblik, dat deze buitenlandse onderdelen openlijk hun ideeën omtrent het Nederlandse detachement uitten: „Ze zijn niets waard”. Een Nederlands detachement, dat deze woordelijke opmerking te verwerken kregen van een Frans onderdeel, dat gedurende de manoeuvres als „vijand” fungeerde, nam het niet, plantte de bajonet op en ging over tot zulk een gedegen en furieuze stormloop, dat de Fransen hals-over-kop hun stellingen moesten ontruimen, vele kilometers in de looppas werden teruggeslagen en het gehele keurig-uitgezochte schema in de war werd geschopt wat nogal wat deining veroorzaakte. En een Nederlands genie-onderdeel, dat de zware opdracht kreeg een pontonbrug te slaan over een rivier en dat tevoren kreeg te horen dat de Amerikanen 't in het record-tempo van anderhalf uur hadden gelapt, fikste het karwei (en niemand kán navertellen hoe ze 't 'm leverden) binnen het uur. En zo zijn er vele dingen meer gebeurd, die alle tenslotte resulteerden in de bijzondere faam, die dit detachement tekende bij het geallieerde oppercommando.

Er wordt in de Kamers de ongerustheid geuit over het feit, dat het met het nationaal bewustzijn van de tegenwoordige dienstplichtige soldaat maar droevig gesteld is. Wij zeggen dit: 't is een duidelijk bewijs, dat deze regering onmachtig en ongeschikt is om dit nationaal bewustzijn zich op gezonde wijze te doen manifesteren. Wie trouwens na de halsbrekende futloosheid, onbetrouwbaarheid, woordbreuk en halfslachtigheid, die vooral het buitenlandse „beleid” van de afgelopen jaren kenmerkten, — nog gedemonstreerde nationaal bewustzijn verwacht van de opgroeiende jongeren, is onbillijk en stelt zijn eis te hoog. Eerst zal dit beleid weer moeten duiden op morele moed, zelfrespect, betrouwbaarheid en nationaal eergevoel, zodat wij niet meer ons hoofd schaamtevol hoeven te buigen bij de vaak grievende bejegening van die ons hun Unie-genoot of bondgenoten noemen.

Wij wilden dat die vlag, die op de foto zo hoog en fier en zelfbewust wappert, — op dezelfde wijze wapperen kon op onze regeringsgebouwen.

LEGIOENSRAPPORT

HET is geruime tijd geleden, dat wij op deze plaats verslag uitbrachten van wat er also gedaan is. Deze tijd is hoofdzakelijk gebruikt voor de landelijke organisatie in plaatselijke afdelingen. We zijn er nog niet mee klaar en er wachten nog zeer vele werkzaamheden, voordat alle geprojecteerde afdelingen georganiseerd zijn. Wij hopen dat tegen die tijd ook de Koninklijke goedkeuring zal zijn afgekomen, die geruime tijd geleden is aangevraagd en die van onze stichting een vereniging-betoel zal maken. Wanneer we dan vereniging zijn, is het hoog tijd om tot de verkiezingen over te gaan van de definitieve besturen, zowel van „de top” als van de districts- en plaatselijke afdelingen.

Inmiddels zijn ook door het hoofdbestuur verschillende secties in het leven geroepen, elk met een omlijnde opdracht, zodat we niet meer langs elkaar heen werken. Een van de belangrijkste secties is het secretariaat, het apparaat van het dagelijks bestuur, voorlopig gevestigd te Leiden. Dat kunnen we beschouwen als het centrale punt van ons Legioen, waar alle draden door het hele land in samenkomen. Het is daarom belangrijk, dat voortaan alle correspondentie, doet er niet toe voor welke sectie die bestemd is, opgestuurd wordt naar het secretariaat, van waar uit ze verder zal worden gedistribueerd. Dit voorkomt onnodige stagnatie (waar wij inderdaad in de afgelopen maanden vaak behoorlijk mank aan zijn gegaan) bij de beantwoording en afhandeling.

Nog een belangrijke sectie is die van de sociale aangelegenheden. Zoals reeds in ons orgaan besproken en verder uitgewerkt in dit nummer, is er een plan gewrocht waarmee wij hopen het werkloosheidsprobleem, in de eerste plaats in de eigen rijen, te kunnen bestrijden. Behalve hiervoor organiseert deze sectie ook de andere aspecten van sociale voorzieningen, zoals de medische en juridische hulp, en bijstand in andere opzichten. Weliswaar is dit voorlopig een centraal punt, maar zo spoedig mogelijk zullen ook plaatselijk deze werkzaamheden worden begonnen. In enkele steden draait de sociale dienst reeds en met succes. Graag onze complimenten voor het initiatief der be-

trokken voorlopige besturen! Deze onderlinge steun is bijzonder belangrijk. Wij moeten voelen dat wij bij elkaar behoren en op elkaar kunnen terugleunen wanneer er moeilijkheden, óók persoonlijke, zijn. Dit versterkt de onderlinge band en de saamhorigheid in ons Legioen. Daarom ook dat wij een ieder oproepen om de beste krachten te geven aan deze sectie, deze te steunen met plannen en voorstellen en daardoor elkanders lasten en problemen te helpen dragen en verwerken.

Op 19 Maart 1952 overleed op 27-jarige leeftijd, tengevolge van een noodlottig motorongeluk, in het St. Elisabeth-Ziekenhuis te Tilburg, tijdig voorzien van het H. Oliesel, onze oud-wapenbroeder en Legionnaire

TOM J. M. J. VAN DEN LINDEN

Moge God de troost en kracht zijn voor zijn jonge vrouw, die thans geheel alleen de zorgen draagt voor hun drie kinderen.
Rust in Vrede, Tom.

Over de andere secties zal t.z.t. het nodige worden bekend gemaakt.

Op de pagina's 6 en 7 zijn opgenomen de namen en adressen van de voorlopige besturen en contact-adressen. Wanneer er dus zijn, die bepaalde plannen hebben voor activiteit ter plaatse, laat ze dan hun eigen besturen-contactmensen inlichten; het hoofdbestuur wordt dan wel verder ingeschakeld. Bewaar daarom deze pagina's goed of neem direct het adres van je plaatselijk bestuur of contactman over in je zakboekje.

Wat wij bedoelen met zo'n plaatselijke activiteit wordt dezer dagen duidelijk en mieters gedemonstreerd door onze sobats in Noordwijk, die voor het vermaarde bloemencorso te Sassenheim, Lisse en Hillegom op 26 April a.s. uitkomen met een prachtige Legioens-wagen. Wat ze daarvoor afgeploeterd hebben, is gewoon niet met woorden te zeggen, evenmin als het resultaat. We zouden zo zeggen: iedereen die kan, kom zelf kijken! Voor degenen, die te ver af wonen of door andere omstandigheden niet in de gelegenheid zijn al dat prachtigs zelf te komen bewonderen, hopen wij in ons volgend nummer iets van het corso te vertellen.

Intussen van deze plaats af onze warme complimenten voor de initiatiefnemers, vooral jij, Freek Smit!

Ook in andere afdelingen hebben wij duidelijk gemerkt, hoe het eigen initiatief van voorlopige besturen en leden tot resultaten leidde. Om er enkele te noemen: in een bepaalde stad is het voorlopige bestuur een eigen (gestencil) blad begonnen van vier pagina's, één pagina afdelingsnieuws en de rest gevuld met advertenties. Daarmee wordt de afdelingskas bijgespekt. In enkele andere steden zijn de besturen een boom gaan opzetten met café- of restaurantbazen en na onderling overleg hebben ze daar „Legioens-sociëteiten” van gemaakt, zelfs compleet met enkele dagen per week Indische en Chinese makanans tegen zeer billijke prijzen. Niemand hoeft verteld te worden, hoe belangrijk zo'n gezellig centraal punt is, waar je in een eigen omgeving je ouwe sobats kunt ontmoeten, een potje biljarten of klaverjassen met desnoods zo af en toe een dansie-dansie. Mensen, zo moet het gaan groeien, door

ons hele land; alles wat maar de onderlinge band kan versterken en het brede gevoel van saamhorigheid verbreiden, moet aangepakt worden. Het is moeilijk om daar algemene richtlijnen voor te geven, want vele dingen hangen af van de plaatselijke omstandigheden en moeten dus door jullie zelf belabberd worden.

Ons Legioens-embleem kan over enkele weken verstrekt worden. De keuze is gevallen op de inzending van T. M. in Haarlem, voorstellende de gepluimde ridderhelm met opengeslagen vizier, rustende op 'n schild met de nationale kleuren, waarin een zwaard en het woord LEGIOEN.

Dit schild is omgeven door een golvend lint, waarop (niët in 't insigne, maar wel als embleem) de woorden VETERANEN en NEDERLAND. Wij hopen in ons volgend nummer de nadere bijzonderheden te kunnen geven, hoe je aan het insigne kunt komen. In elk geval zal de verstrekk-

king geschieden via de afdelings-secretariaten.

Tot zover, mensen. Het is inderdaad maar een summier rapport, maar neem er voorlopig genoeg mee. Er zijn vele en lastige kinderziekten te doorworstelen geweest en we willen helemaal niet beweren, dat we er nu wel faliekant door heen zijn. De hele zaak moet nog volgroeien en vooral gevoed worden met de geestdrift en het moreel van elke legionnaire om tot een stevige, kerngezonde beweging te worden die geheel in staat is het grote doel te belabberen. Dit is, zoals reeds zo vaak gezegd, de taak van elk onzer.

Kleppen dicht en doorpersen maar!

Woord vooraf

Op de pagina's 10 en 11 van dit nummer vinden we een artikel „ZO ZIJN ONZE MANIEREN”, waarin wij scherp van leer trekken tegen bepaalde „voorlichtings”-manieren van het grote dagblad „De Tijd”, dat in een opzienbarend artikel meende zo maar effe een aantal intègere bewegingen in de neo-nazistische hoek te mogen duwen. Onze contra-attaque was reeds gezet en zelfs gedrukt toen, naar ons verteld werd, op de 16de een nieuw artikel in „De Tijd” verscheen, waarin inderdaad op afdoende wijze de blaam werd afgewist van de betrokken organisaties (waaronder „Oud-Wapenbroeders”), alhoewel men toch nog meende dit artikel te moeten besluiten met de „waarschuwing” dat dergelijke groeperingen toch wel moesten uitkijken om niet in de neo-nazistische handen te vallen. Slap ge-je-weet-wel, maar soedah, zand erover.

Hoewel wij blij zijn, dat „De Tijd” zijn woorden introk, meenden wij toch even te moeten nagaan, vanwaar deze plotselinge ommezwaai kwam, en, naar ons van bijzonder betrouwbare zijde verteld is, — schijnt de genoemde mr Beernink („niet te verwarren met het C.H.-Kamerlid van dezelfde naam”) een duidelijk protest naar de redactie van „De Tijd” te hebben getorpedeerd met de waarschuwing, dat wanneer de woorden niet teruggetrokken zouden worden, hier een „laster”-perkara voor ahangig zou worden gemaakt.

Hoe het ook zij, de woorden zijn teruggenomen en we gaan met frisse moed en zonder kwaad gezicht verder, maar willen toch wel „De Tijd” verzoeken, zijn redacteuren voortaan wat minder voorbarigheid op het hart te drukken.

Soedah!

VERDRAAID MANNEN . . . ,

Ik heb verschillende ouwejongens gesproken, die in 1952 al voor herhaling zijn op geweest en het was van elk dezelfde klacht: „Een ongezoute rot-zooi! . . .” Het leek weer stoer om er hoog van op te geven, dat er zowat niets aan dienst werd gedaan en dat ieder 'm drukte door elk gaatje dat 'ie maar zag.

Dit had ik wel van slappelingen verwacht, maar van kerels, die jarenlang in Indië in de prut hebben gezeten en zich met grandioze wilskracht dwars door de rotzooi hebben geslagen, beslist niet.

Laten we toch goed begrijpen, mannen, dat de herhaling noodzakelijk is en wanneer ons doel dan inderdaad is om van ons landje weer een LAND op te bouwen dat er wezen mag, dan ligt het in de eerste plaats op onze weg om niet op dit leger af te geven of dit te betitelen als een „ongezonde rot-bende”. Als je bij de herhaling iets tegenkomt wat je niet helemaal zint, probeer dan zelf het voorbeeld te geven, hoe het wel moet.

Mag ik je een goede raad geven? Bekijk eens de foto's uit Indië en herinner je dan, dat je je daar ook niet van de dienst drukte, doch dat je daar altijd deed wat er van je gevraagd werd en zelfs heel vaak méér. Je hebt dit jarenlang volgehouden met je hoge moreel. Kijk nog eens speciaal naar die ene foto, waar je je kaken op elkaar klapte om je er door heen te vechten, zowel geestelijk als lichamelijk. Ook dit deed je jaren aanéén. En verdraaid mannen, kunnen wij dat dan ook niet opbrengen voor die zes weken van de herhaling?

Kanker gerust, maar doe 't op een gezonde manier en al kankerende doe je dienst en doe die goêd. Je maakt 't voor jezelf en voor alle anderen alleen maar ellendig door van reveille tot avond-appel je gal uit te spugen op „die troep hier”.

Mannen, laten we met onze tropenjaren voor ogen de herhaling tegemoet gaan en laten we het weer fiksen zoals „toen”, dus met een hoop goede humeur, grote lol en we doen dan dat beetje dienst — als we 't tenminste vergelijken met „toen” — in die zes weken op de beste manier en met het beste moreel dat we kunnen opbrengen. Laten we op elkaar rekenen, mannen, dan weet Holland, dat 't op ons tezamen kan rekenen!

EEN O.V.W.-SOBAT
(gèen dienstklapper of
bruinwerker)

MET SPOED GEZOCHT EEN

ERVAREN BULLDOZER-„DRIJVER”

voor Rotterdams bedrijf. Sollicitaties te richten tot het Secretariaat
Veteranen-Legioen Nederland, Schelpenkade 31, Leiden.

Vertegenwoordigers van ons Legioen

in de negara's kota's en kampongs van Nederland

DISTRICT A

- Afd. 1, Groningen: J. v. d. Maas, Oude Kijk in 't Jatstraat 43a, Groningen, voorz.; K. J. Rubingh, Prof. Rankestraat 40a, Groningen, secr.
Afd. 2, Winsum: W. Hofman, Hoofdstraat O 6, Winsum.

DISTRICT B

- Afd. 1, Appingedam: G. Moene, Wigboldtstraat, Ten Boer (voorlopig contact-adres).
Afd. 2, Winschoten: Mr P. K. Hofstee, Prins Hendrikplein 2, Veendam (voorlopig contact-adres).

DISTRICT C

- Afd. 1, Dokkum: L. J. Wijsma, D. R. Camphuysenstraat F 171, Dokkum (voorlopig contact-adres).
Afd. 2, Leeuwarden: E. Wiersma, P. C. Hooftstraat 29, Leeuwarden, voorz.; S. v. d. Werff, Achter de Hoven 344, Leeuwarden, secr.; Y. J. v. d. Meer, Bildtsestr. 36, Leeuwarden, penningm.
Afd. 3, Bolsward: A. v. d. Wal, 2e Hollandiastraat 11, Bolsward (voorlopig contact-adres).
Afd. 4, Sneek: H. Stuurop, Kruizebroederstraat 59, Sneek, voorz.; C. F. A. Frowijn, Kruizebroederstraat 7, Sneek, secr.-penningm.

DISTRICT D

- Afd. 1, Heerenveen: A. F. Aberson, Burg. Falenaweg 78, Heerenveen (voorlopig contact-adres); L. H. Bouma, Dracht 101, Heerenveen.
Afd. 2, Drachten: Y. Kuperus, Oudeweg 221, Drachten (voorlopig contact-adres); J. J. Wijninga-Schoolstraat 28, Drachten (idem).

DISTRICT E

- Afd. 1, Assen: L. Grit, Hoofdvaartsweg naast nr. 4, Assen (voorlopig contact-adres).

DISTRICT F

- Afd. 1, Hoogeveen: H. Reinink, Bentinckslaan 29, Hoogeveen (voorlopig contact-adres).
Afd. 2, Emmen: nog niet bekend.
Afd. 3, Meppel: W. Koster, Soembastraat 9, Meppel (voorlopig contact-adres).

DISTRICT G

- Afd. 1, Zwolle: W. Pönitz, Postbus 53, Zwolle, voorz.; M. K. J. Weykamp, Diezerplein 9, Zwolle, secr.; J. L. Strick van Linschoten, Strick van Linschotenlaan 7, Zwolle, penningm.
Afd. 2, Kampen: H. J. Vinke, Uitenhage de Miststraat 27, Kampen (voorlopig contact-adres).
Afd. 3, Emmeloord: nog niet bekend.
Afd. 4, Ommen: nog niet bekend.
Afd. 5, Hardenberg: nog niet bekend.
Afd. 6, Steenwijk: nog niet bekend.

DISTRICT H

- Afd. 1, Hengelo: nog niet bekend.
Afd. 2, Almelo: A. Bax, Vriezenveenseweg 77, Almelo (voorlopig contact-adres).
Afd. 3, Enschede: W. J. Brilstra, Siriusstraat 20, Enschede (voorlopig contact-adres).

- Afd. 4, Oldenzaal: J. Burgerhout, Tramstraat 11a, Coevorden (voorlopig contact-adres).

- Afd. 5, Deventer: J. M. A. Borgonjen, Hoge Hondstraat 59, Deventer, voorz.; G. G. M. Reijnen, Smedenstr. 47, Deventer, secr.; J. van Ingen, Jan Steenstraat 29, Deventer, penningm.

DISTRICT I

- Afd. 1, Aalten: R. G. Schoppers, Dillenburgstraat 10, Aalten (voorlopig contact-adres).
Afd. 2, Lochem: W. J. Nijman, Vordenseweg B 72b, Lochem (voorlopig contact-adres); M. W. Biegelaar, Prinses Margrietlaan 12, Lochem (idem).

DISTRICT J

- Afd. 1, Arnhem: J. A. van Leeuwen, Spijkerstraat 219, Arnhem, secr.; Will Gall, Heuveloordweg, Oosterbeek, penningm.
Afd. 2, Ede: U. H. Teunissen van Manen, Kazernelaan 13, Ede, voorz.; H. W. van Dam, Tarthorsterweg 34, Wageningen, secr.; A. A. v. d. Berg, Laan 1933 nr. 9, Ede, penningm.
Afd. 3, Harderwijk: nog niet bekend.
Afd. 4, Apeldoorn: J. Woltman Jr., Jachtlaan 48, Apeldoorn, secr.; M. C. P. Zweedijk, Ferd. Bollaan 20, Apeldoorn, penningm.

DISTRICT K

- Afd. 1, Nijmegen: H. A. Verver, Hertstraat 62, Nijmegen, voorz.; N. J. van Moorselaar, van Oldenbarneveldtstraat 77, Nijmegen, secr.; J. de Mooy, Driehuiszerweg 75, Nijmegen, penningm.
Afd. 2, Geldermalsen: nog niet bekend.

DISTRICT L

- Afd. 1, Utrecht: nog niet bekend.

DISTRICT M

- Afd. 1, Amersfoort: nog niet bekend.

DISTRICT N

- Afd. 1, Amsterdam: D. ter Veen, Amazonenstraat 57-III, Amsterdam, voorz.; J. W. H. Friessen, 1e Jan v. d. Heydenstraat 119, Amsterdam, secr.; H. N. J. Grootaers, Chasséstraat 113-II, Amsterdam, penningm.

Onderverdeling:

- Amsterdam N. en C.: H. Ijben, Enkhuizerplein 4hs, Amsterdam N.
Amsterdam Z.: E. D. Kruyswijk, Michel Angelostraat 57 bv, Amsterdam Z.
Amsterdam W.: H. L. Kempen, Bellamyplein 28-III, Amsterdam W.
Amsterdam O.: J. J. Kroon, Jan Bernardusstraat 24-II, Amsterdam O.

- Weesp en Omstreken: D. Sertons, Talmastr. 1, Weesp.
Afd. 2, Zaandam: A. Vas, Heerengracht 101, Zaandam.
Afd. 3, Hilversum: nog niet bekend.

DISTRICT O

- Afd. 1, Alkmaar: L. P. G. S. Joosten, Stationsweg 58, Alkmaar (voorlopig contact-adres).
Afd. 2, Den Helder: nog niet bekend.
Afd. 3, Medemblik: nog niet bekend.
Afd. 4, Purmerend: nog niet bekend.

DISTRICT P

Afd. 1, Haarlem: J. J. Vijverberg, Kruidbergerweg 71, Santpoort, voorz.; C. P. Hurts, Julianastraat 20, Haarlem, secr.; J. J. M. Francken, Julianastraat 30, Haarlem, penningm.

Afd. 2, IJmuiden: nog niet bekend.

DISTRICT Q

Afd. 1, Leiden: M. I. Smit, Tulpenstraat 6, Leiden, voorz.; B. C. Storm, Bakhuys Rozeboomstraat 7, Leiden, secr.; A. M. Speulman, J. v. Houtkade 40a, Leiden, penningm.

Afd. 2, Noordwijk: G. Spaargaren, Kanaalstraat 116, Lisse, voorz.; H. Bartelds, Huize Vredestein, Hoofdstrat 30, Sassenheim, secr.; C. Werkhoven, Emmastraat 45, Lisse, penningm.

DISTRICT R

Afd. 1, Gouda: nog niet bekend.

Afd. 2, Gorinchem: nog niet bekend.

DISTRICT S

Afd. 1, 's-Gravenhage: D. A. M. Luchsinger, v. d. Parrastraat 1, Den Haag, voorz.; Mej. L. M. A. Eilers, Laan van Meerdervoort 67, 's-Gravenhage, secr.; O. A. F. Horstman, Meyendellseweg 4, Wassenaar, penningm.

Afd. 2, Delft: nog niet bekend.

DISTRICT T

Afd. 1, Rotterdam: C. Bloot, Lange Hilleweg 140, Rotterdam, voorz.; H. W. W. Klouwen, Schiekade 96c, Rotterdam, secr.; J. Ruberg, Burg. Baumannlaan 75, Rotterdam, penningm.

Afd. 2, Dordrecht: A. Hulsbosch, Boeroestraat 17, Dordrecht (voorlopig contact-adres).

Afd. 3, Schiedam: C. Verwey, Rotterdamsdijk 397, Schiedam, voorz.; E. de Brabander, Cartesiusstraat 35b, Schiedam, secr.-penningm.

Afd. 4, Brielle: nog niet bekend.

Afd. 5, Middelharnis: nog niet bekend.

Afd. 6, Beyerland: nog niet bekend.

DISTRICT U

Afd. 1, Zierikzee: nog niet bekend.

Afd. 2, Tholen: nog niet bekend.

Afd. 3, Wissekerke: nog niet bekend.

Afd. 4, Middelburg: A. Twigt, Albert Cuyplaan 33, Vlissingen, voorz.; W. Joziassse, Dwarskaai 24, Middelburg, secr.; J. H. v. d. Buusse, Ambr. Bosschaertstraat 14a, Vlissingen, penningm.

Afd. 5, Goes: E. Wassenburg, Villa Novastraat A 347, Wolphaartsdijk (voorlopig contact-adres).

Afd. 6, Oostburg: M. T. Barra, Noordwal 22, Oostburg (voorlopig contact-adres).

Afd. 7, Terneuzen: nog niet bekend.

Afd. 8, Hulst: nog niet bekend.

DISTRICT V

Afd. 1, Breda: J. F. Bouwens, Dreef 77, Princenhage-Breda (voorlopig contact-adres).

Afd. 2, Bergen op Zoom: nog niet bekend.

DISTRICT W

Afd. 1, 's Hertogenbosch: P. G. Peters, Kampdijklaan 60, Vught (voorlopig contact-adres).

Afd. 2, Oss: A. Th. Bergen, Oudemolenstraat 30, Oss (voorlopig contact-adres).

Afd. 3, Tilburg: P. C. J. Knegtel, Nieuwe Bosseweg 100, Tilburg, voorz.; G. H. Hoevers, Bosscheweg 175, Tilburg, secr.; J. F. Jansma, Besterdstraat 48, Tilburg, penningm.

DISTRICT X

Afd. 1, Eindhoven: J. van Leunen Jr., Goudsbloemstr. 20, Eindhoven (voorlopig contact-adres).

DISTRICT Y

Afd. 1, Roermond: nog niet bekend.

Afd. 2, Venlo: nog niet bekend.

Afd. 3, Weert: nog niet bekend.

DISTRICT Z

Afd. 1, Maastricht: L. M. H. Stols, Weryweg 2, Maastricht, voorz.; A. H. E. van Lijff, Markt 59, Maastricht, secr.; J. C. L. Pinckaars, Stationsstraat 222, Gronsveld, penningm.

Afd. 2, Heerlen: J. H. Th. M. A. Erens, Huize de Kamp, Schaesberg, voorz.; J. Wolters Jr., Plein 15, Spekholzerheide, secr.; A. Schiffers, Okenerstraat 10, Vaals, penningm.

Afd. 3, Sittard: P. Ch. Rietveld, Steenweg 69, Sittard (voorlopig contact-adres).

Nog wel 's heimwee naar je eigen tempaat met de klamboe d'rboven en een goeje sobat erbij? Man, bedot jezelf toch niet . . . Het heimwee dat je nu hebt wordt gevoed uit dezelfde bron, die jou de inhoud van je soldatenleven toen gaf: 't besef dat er een machtig en alles-overheersend doel in je leven was en de vrijheid om dat doel met inzet van al je beste krachten te dienen. Dát schijnt er nu niet meer te zijn, maar als je nog 's goed naar de foto hiernaast kijkt, dan kun je dat doel weer terugvinden. Hij zit in de brief, die de sobat-daar in zijn handen heeft, de soerat-van-thuis. En „thuis” dat is, waar je nu midden-in zit en waarin je moet proberen dat doel weer terug te vinden. Die tempaat en de klamboe, noch de hitte die jou in je pendek deed zitten, — kunnen we je teruggeven. Wel 't besef, dat je niet alleen staat in je streven naar een gezonder, krachtiger en waardiger Nederland.

Gevaar

Er zijn twee machten, waartegen wij ons scherp moeten stellen. Dat zijn het communisme en het (weer ontwakende) fascisme, dat onder de naam van neo-nazisme overal in West-Europa de kop opsteekt. Wanneer wij dit laatste onderwerp behandelen, dan moeten wij vooraf één ding vaststellen. Het is bekend, dat in ons land de parlementaire democratie met haar kies- en partijstelsel in een stadium van verstarring en politieke onbeweeglijkheid is getreden. Dit wordt enerzijds veroorzaakt, anderzijds genoemd een „politieke stabiliteit”, waar wij onszelf gelukkig mee dienen te prijzen. Wij behoren zeer zeker niet tot de „hoera!”-roepers, want wij kunnen in die onbeweeglijkheid niet zozeer zien een in vrijheid trouw zijn der kiezers aan de politieke hoofdrichtingen, — dan wel de geestelijke weerloosheid van miljoenen tegenover behendige en betaalde „voorlichters” en beroepspolitici, die met behulp van beloften en de geijkte partij-leuzen hun zaakjes bij elkaar houden. Geestdrift en leven kunnen daar nooit uit voortkomen, wel berusting en onverschilligheid en angst om iets nieuws te beginnen. De mens wordt afgesneden van de natuurlijke levensbronnen en laat zich leven op gezag van een handvol slimmelingen.

DE EUROPESE NATIONALE VAN MALMÖ

Het is nodig dat we ons eigen standpunt vaststelden omtrent de politieke verstarring, alvorens wij bepaalde „nieuwigheden” onder de loupe gaan nemen, want helaas is het zo, dat juist die nieuwigheden thans uitsluitend schijnen te bestaan in ideologieën, waar wij het absoluut oneens mee zijn. Sedert enige tijd bestaat in ons land een zgn. Werkgemeenschap Europa, onder voorzitterschap van de voormalige S.S.-officier Paul van Tienen. Wij willen niet stenen gooien naar degenen, die vroeger „mis” waren, maar in de activiteiten van deze groep onderkennen wij toch weer bepaalde sentimenten en krachten, waar wij ons hart voor vasthouden.

Volgens het tijdschrift „Werkgemeenschap Europa” van Januari 1952 heeft deze W.E. de besluiten van het nationaal Europees Congres te Malmö, Zweden (1951) aanvaard en is (zij) als Nederlandse organisatie van de „Europese Nationale” erkend. Als eerste figuur uit het presidium van deze „Europese Nationale” wordt genoemd dr Per Engdahl uit Malmö. Met deze dr Engdahl worden wij in hetzelfde nummer bekend gemaakt middels een foto van hem en nieuwjaarswensen aan alle Nederlandse kameraden en een artikel over de „Nieuwzwedse Beweging”.

Het is de moeite waard dit artikel eens nader onder de loupe te nemen omdat het een overzicht geeft van het ontstaan van deze Zweedse beweging.

Nadat (aldus het artikel) in de

TIENDUIZEND FOTO's VAN MUSSERT

Een Arnheems bedrijf heeft, naar het Vrije Volk bericht, van een particulier opdracht gekregen 10.000 fotokaarten te vervaardigen met het portret van wijlen N.S.B.-leider Mussert, gezeten in zijn cel, in afwachting van zijn berechting. Aangenomen wordt, dat de actie uitgaat van 't comité van ex-N.S.B.-ers, dat bekendheid heeft gekregen onder de naam „De Wolfsangel” en „Stichting 1940—1950”.

periode tussen de twee wereldoorlogen in Zweden slechts kleine, elkaar bestrijdende nationaal-socialistische groepen hadden bestaan, stichtten kort vóór Wereldoorlog II enige studenten in Upsala een nieuwe beweging die front koos zowel tegen de oude, bestaande ideologieën als tegen het vers-geïmporteerde nationaal-socialisme.

„Een nationale ideologie moet uit het hart van het eigen volk groeien en het eerste doel is de schepping van het nieuwe Zweedse nationaal-ideologie. In het kader van het corporatisme moet worden gestreefd naar vernieuwing waarbij het corporatieve stelsel zich ver boven het fascistische experiment kan ontwikkelen. Een vrije Volksstaat moet worden geschaapt die geen democratie (in de parlementaire betekenis van het woord) betekent noch 'n dictatuur. De mythe van het ras, van de Staat, van de

maatschappij of van het individu wordt verworpen, daar ras, Staat, maatschappij en individu slechts werktuigen van de ontwikkeling zijn. Als fundamentele waarde is er slechts de cultuur, daarom is de cultuurmythe de kern van de Nieuwzwedse ideologie. De geschiedenis wordt opgevat als een wisselend spel van economische en sociale, politieke en militaire, ideologische en psychologische krachten. De actieve kracht, de hoeder van al deze elkaar aanvullende krachten, is de mens; hij draagt ook de verantwoordelijkheid voor de gang der geschiedenis. De taak van de mens is dus al deze krachten zo te ordenen, dat de gestelde cultuur-idealen bereikt worden. De gelijkgerechtigheid van kapitaal en arbeid, de vrijheid van onderneming in samenwerking met een doelbewuste staatsleiding, een grondwet die in corporatieve vormen de samenwerking van allen waarborgt, een uitbreiding van de nationale volksgemeenschap tot een Europese volksgemeenschap, ziedaar doel en inhoud van de Nieuwzwedse Beweging.”

Omtrent Pinksteren 1951 werden in Malmö door de vertegenwoordigers van groepen uit zeven verschillende Europese landen de door de Zweden ingediende voorstellen voor de vorming van een Europees Rijk aangenomen. „In het organisch geheel van dit Rijk wordt de gelijkgerechtigheid en de nationale onafhankelijkheid van iedere natie gewaarborgd”, zegt deze verklaring. De Europese Nationale, die aldus werd gevormd, staat thans onder leiding van dr Engdahl, Zweden, K. H. Priester, Duitsland, prof. M. Bardèche, Parijs, prof. Massi, Italië. Hoewel de Nederlandse sectie in het begin nog niet was vertegenwoordigd, verenigde deze zich naderhand met de besluiten van Malmö.

Nu vraagt iemand misschien of dit „Europese Rijk” niet hetzelfde is als wat de Europese Federalisten willen. De overeenstemming is slechts schijn. In het orgaan lezen wij dat de federalisten de Europese eenheid niet tot stand kunnen brengen omdat deze er van uitgaan, dat in ieder volk onderscheid moet worden gemaakt tussen hen die zich „goed” en die zich „fout” gedroegen gedurende de oorlog. De Werkgemeenschap Europa wil deze tegenstelling overwinnen

en haalt met vette letters de „New York Times” aan als deze schrijft dat Duitsland in Europa niet mag blijven staan op de status van een ondergeschikt protectoraat. Het is, zoals de heer Van Tienen schrijft: „Voor een Nationaal Europa, vrij van alle vreemde machten; voor een sterke en gezonde volksgemeenschap; . . . voor de vrijheid en de glorie van het Europese Rijk”.

Interessant is ook te lezen wat de heer Van Tienen onder de „cultuurmythe” verstaat: „Als wij gaan bouwen is 't niet om de natuur te overwinnen, maar om meer werkelijk natuur te zijn. Cultuur is geen beheersing der natuur, maar zelfontplooiing. Cultuur is waarlijk mens, waarlijk natuur te zijn.” Het „bebouwt de hof, onderwerpt de aarde en hebt heerschappij”, als vertegenwoordiger van Gods oppergezag is hier verre.

DE OVERWONNENEN STAAN OP

Het gewicht dat deze in Nederland nog weinig belangrijke „Werk-gemeenschap Europa” heeft, komt voort uit zijn buitenlandse verbanden. Voor zover de advertentie in het Nederlandse orgaan voor de met de organisatie verbonden „Boekenimportdienst Europa” met zijn Duitse titels ons nog niet op een spoor brengt, worden wij nog verwezen naar een tijdschrift in de Duitse taal: „Nation Europa”, *Monatschrift im Dienst der europäischen Erneuerung*. Als redacteuren zijn aan dit blad verbonden o.a. dr Hans Oehler uit Zwitserland, dr Engdahl uit Zweden en de heer Van Tienen uit Nederland.

In het nummer van November 1951 komen artikelen voor van de bekende vooroorlogse Engelse fascist Sir Oswald Mosley („Europa, die Heimat, Afrika der Lebensraum”) en van de Duitse „leider” van de Europese Nationale, Karl H. Priester. Deze laatste bestreed het Schumanplan dat een duidelijk product werd genoemd van Franse nationalistische tendenzen, ten koste van Duitsland, dat een hoon is voor alle eerlijke Europeanen(!). Voorts zou Straatsburg het lijnrecht aansturen op de kolonisatie van „Rest Europa” door de Verenigde Staten.

Wij kunnen bepaalde bezwaren tegen het plan-Schuman mee-voelen, maar we geloven niet dat een „Europees” blad zonder Fransman in de redactie de aangewezen criticus kan zijn in zulke zaken. Zo'n blad is niet „Europees” maar Duits, „Duits-Europees” zo men wil. De redacteurs uit enkele aan Duitsland grenzende kleine landen, ook uit Nederland, doen dienst als camouflage en ook als versterking van „het Duitse hart”. Een grote advertentie voor

een brochure „Der 20 Juli 1944” van de hand van Gen.-Maj. b.d. Otto Remer geeft een indruk van de lezerskring van dit tijdschrift.

Ook vinden wij in het Zweedse tijdschrift „Sverige Tyskland”, cultuurtijdschrift uitgegeven door de rijksvereniging Zweden-Duitsland, 1951, een opmerkelijk artikel *De Besegrade resa sig (De overwonnenen staan op)*. Hierin wordt geschreven, dat het juist is, dat er concentratiekampen waren in Hitler's tijd, maar dat de concentratiekampen en de gruweldaden van de democratische machten na 1945 hiervan in karakter niet verschilden. Na verschillende voorbeelden te hebben beschreven en na te hebben opgemerkt, dat in 1945 het woord „Duitser” in de wereldpers dezelfde klank had als 't woord „jood” in een anti-semietische brochure, wordt betoogd, dat een reactie niet kon uitblijven. De overwonnenen, Duitsland zelf, en Duitslands vrienden in het buitenland, beginnen weer op te staan. Gewezen wordt op de 250.000 stemmen die bij de Franse verkiezingen op de lijst der vrienden van Pétain werd uitgebracht, op de 12.000 Zwitserse vrijwilligers, die met de Waffen S.S. aan het oostfront dienden en die zich thans weer herstellen, en waaronder de schrijver Hans Oehler één van de bekende figuren is. Dan wordt de beginnende actie in Nederland van de voormalige S.S.-officier Van Tienen genoemd, verder de Deense ingenieur Arthur Kielsen, de man van Danmarks Reformbevægelse (eveneens aangesloten bij de Europese Nationale), de Europese sociale beweging in Duitsland met de journalist en „Briljante volksredenaar” Karl Priester, alsook de arbeid van de Neo-fascistische Italiaanse sociale beweging, de M.S.I., met naar schatting al anderhalf miljoen stemmen.

Wij hebben hier op enkele verontrustende verschijnselen gewezen. De Europese Na-

Neut: „Heppie gelese dat se ons weer nèppe met 't Noord-Atlantisch vlootcommando? . . D'r sit nie' één Hollander bij, de krènge . . .”

Taaje: „Da's nou Amerikaanse strategiesje, feteraan, so krije se d'r subiet een complete kerktoeren bij foor d'r karrijon . . .”

tionale is onzes inziens de opzet om te komen tot een internationale, via Zweden om Duitsland draaiende Europese beweging, die anti-democratisch maar ook zuiver humanistisch en daarbij corporatief van structuur is. Men spreekt van „het volkse Europa” en de cultuurmythe en wij geloven dat niemand zich aan ver-guizerij schuldig maakt als hij dit een „fascistische internationale” noemt.

De beschuldiging die wij hier inbrengen is dezelfde die vóór en sinds 1940 tegen de N.S.B. bestond, n.l. ontrouw aan de Nederlandse zaak. Zeker, we beseffen dat ook de „gewone” Europa-federalisten ons land door hun lichtzinnigheid in handen spelen van een Duits Nieuw-Europa, maar hier is het gevaar directer. Hier heeft men rechtstreeks te maken met een Duitsgezinde (waarschijnlijk zelfs Duits-geleide) organisatie die herinneringen opwekt aan de oorlogs-leuze: „Met Duitsland voor een Nieuw Europa”.

Wij kunnen alleen hopen dat niemand, bekoord wellicht door iets goeds dat af en toe in de negatieve zijde van hun propaganda steekt, vertrouwen in deze zaak stelt. Wij kunnen in Nederland geen fascisme gebruiken en wij wensen die ook belist niet.

Dit moest gezegd worden, opdat niemand later een uitvlucht kan verzinnen met te zeggen dat het de democratische propaganda was die hem stijfde in zijn politieke opvattingen en dat het de federalistische propaganda was die hem stijfde in zijn ontrouw, ja zelfs verraad, jegens Nederland.

ZO ZIJN ONZE MANIEREN . . .

Op 22 Maart bracht „De Tijd”, het grote R.K. dagblad, over vier kolommen op de voorpagina, met in het Duits gestelde koppen, een opzienbarend artikel van de Haagse redacteur: „RIJGESCHAKEERDE NEO-NAZISTISCHE ACTIVITEIT IN WEST-EUROPA”.

Na melding gemaakt te hebben van de „Arbeitsgemeinschaft Niederlande-Deutschland”, het blad „Der Widerhall”, de „Boekenimportdienst Europa”, de „Werkgemeenschap Europa” van Van Tienen en nog zo het een en ander meer, verklaart het blad verschillende keren dat er via tussenpersonen en vertakkingen een wezenlijke overeenkomst bestaat tussen deze organisaties. Voorts heeft „De Tijd” het over de „Europese Nationale” van Van Tienen en dr Engdahl waarbij pakweg wordt beweerd dat het ook aanhangers telt onder de Gaullisten van Frankrijk. Over België wordt gezegd, dat naast het blad „Uitweg” (dat in stijl zou lijken op de Nederlandse Ambon-voorzitters van „Door de Eeuwen Trouw”) het Vlaamse weekblad „Opstanding” een bijzonder fraai staaltje van neo-nazistische mentaliteit vertoont en zelfs een feuilleton met de mémoires van een Oostfront-vrijwilliger publiceert. En dan volgt HET staaltje van speurvermogen:

„Wij zullen op de bedenkelijke opvattingen van dit blad dat meent, dat Duitsland zich vergist heeft toen het zich liet verslaan, maar niet te ver ingaan, doch moeten en passant wel even constateren dat zich in dit gezelschap blijkbaar heel goed thuis voelt dr A. J. Verbrugh uit Dordrecht. Deze Nederlander heeft althans in „Opstanding” een heel lang artikel gepubliceerd. Dezelfde dr Verbrugh schrijft tevens, naar „Te Elfder Ure” mededeelt, in het blad „Oud-Wapenbroeders” en — wie zal het verwonderen — in „Aristo” van Wouter Lutkie. In het eerste nummer van dit jaar van laatstgenoemd blad is trouwens ook aan het woord . . . de „leider” Paul van Tienen.

Wij komen ten laatste nog niets dicht bij huis. Aan een conferentie in Groningen tussen „nationalisten” uit drie landen is onlangs deelgenomen door toevallig dezelfde dr Verbrugh en mr W. Beernink (niet te verwarren met het C.H.-Kamerlid van dezelfde naam) en het zijn deze heren, wier namen men terugvindt bij de initiatiefnemers van de z.g. „Nederlandse Concentratie”, waar later de „Vaderlandse Kring” uit is gegroeid. Men draait dus aardig in een bekend kringetje rond.”

Tenslotte wordt bedacht dat ook 't Comité Burgerrecht hierbij betrokken is.

TOEN wij ons Legioen opzetten waarschuwde men ons reeds dat alle goede wil en bedoelingen bij voorbaat reeds met partij-politieke modder bekaaid zouden worden. Wij hebben dit ondervonden en zien ons derhalve, evenals de vorige keren, genoodzaakt recht in het strijdperk te treden. Niet alleen omdat ons orgaan ook genoemd is, maar vooral omdat dr Verbrugh, die één der onzen is (brengt u dit weer op een spoor, „De Tijd”?), evenals Walter Lutkie, „Door de Eeuwen Trouw”, „Nederlandse Concentratie”, „Vaderlandse Kring” en „Burgerrecht” gesuggerend worden langs geheime wegen verbonden te zijn aan de neo-nazistische, zeer pro-Duitse „Europese Nationale” en via deze weer met de „Arbeitsgemeinschaft Niederlande-Deutschland”. Wat wij nu schrijven, moge een wel zeer schel licht werpen op de „voorlichtings”-manieren van „De Tijd”. Het is daarbij echter noodzakelijk er nogmaals op te wijzen, dat wij op het standpunt staan dat ons volk zijn nationale soevereiniteit onder het Oranjehuis niet en nooit mag opgeven voor een Euro-

pese federatie (zoals „De Tijd” wil) en nog minder voor een Duits-Europees „Rijk” (zoals de heer Van Tienen wil).

Kijk, in België is de sfeer van federalisme en internationalisme nog niet zo diep doorgedrongen; zo legde bijv. het Vlaams-nationalistische blad „Opstanding” aanvankelijk nog tamelijk veel gezond verstand aan de dag als het ging om het opgeven van de nationale soevereiniteit. Het was in die periode dat dr Verbrugh, hoewel onbekend met de redactie van het orgaan, de stellige indruk had dat het blad wel zeer onafhankelijk was doch daarbij een zekere argeeloosheid betoonde voor Duitsland en het gevaar van het Duitse nationalisme. Teneinde hiertegen te waarschuwen schreef dr Verbrugh twee artikelen aan „Opstanding”. Het eerste, gepubliceerd op 6 Januari 1951 was een klemmende waarschuwing tegen het on-Christelijke, revolutionaire, Duitse nationalisme in het algemeen alsmede tegen de gevaren van de Duitse herbewapening. Het tweede, gepubliceerd op 17 November 1951, werd als protest geschre-

ven toen „Opstanding” een wel bijzonder dom bericht had opgenomen over de zgn. onderdrukking der Duitsers door de Deense politiek in — notabene! — Silezië.

Is het soms te veel gevegd van het fatsoen van „De Tijd”-redacteur om bij het vermelden van deze artikelen van dr Verbrugh ook gewag te maken van de absoluut anti-Duitse en anti-Duits-nationalistische strekking dezer artikelen, die geheel in strijd is met de door deze redacteur signaleerde neo-nazistische strekking van „Opstanding”?

Voorts verzuimde dezelfde redacteur vooraf de juiste informatie in te winnen voor het schrijven van een dergelijk belangrijk artikel. Had hij dit wel gedaan, hij zou dan weten dat „Opstanding” door de slechte financiële positie verschillende keren van redactie heeft moeten veranderen, tengevolge waarvan inderdaad de laatste tijd deze redactie klaarblijkelijk in handen is kunnen komen van neo-nazistisch-gekleurde figuren, hetwelk wel blijkt uit het steeds verder in Duitse richting verschuiven van de inhoud.

De artikelen, welke tegenwoordig in „Opstanding” worden gepubliceerd hebben een zodanige tendenz, dat dr Verbrugh, noch enig ander waarlijke Nederlander er zich mee kan verenigen. Wij kunnen, door het niet-vermelden van de publicering-data van dr Verbrugh's artikelen in „Opstanding”, de bedoeling van „De Tijd”-redacteur wel vermoeden en dat vermoeden is tot uitdrukking gebracht in de tekening in dit artikel.

Nu zullen we het eens hebben over de artikelen van dr Verbrugh in ons orgaan „Oud-Wapenbroeders” en in „Aristo”, dat „in oprechtheid, eerlijkheid God dienen” in zijn program heeft staan, geredigeerd wordt door W. Lutkie, een ruim-denkende R.K. priester. Om de „zwarte lijst” van „De Tijd” te helpen completeren, willen wij nog vermelden dat ook het „Gezinsblad” (orgaan voor Gereformeerde gezinnen) hetzelfde artikel publiceerde (het ging over het vraagstuk van het Federaal-Europese leger). Aangezien „De Tijd” vóór het Europese federalisme is, kunnen wij ons voorstellen dat de redactie zijn bezwaren tegen de strekking van het artikel heeft, doch laat „De Tijd” daar dan op behoorlijke wijze stelling tegen nemen en geen listigheidjes

gebruiken om bepaalde namen in een gekleurd daglicht te stellen, zoals gedaan is ten aanzien van W. Lutkie en dr Verbrugh door op tendentieuze wijze te vermelden, dat in hetzelfde blad ook een artikel verscheen van de hand van „de leider” Van Tienen. Wij, die W. Lutkie persoonlijk niet kennen doch wel van hem hoorden (en zeer veel gunstigs) kunnen niet anders veronderstellen, dan dat hij „erin gevlogen” moet zijn met P. van Tienen. Echter, er zijn wel beroemder persoonlijkheden dan Lutkie met zoiets „erin gevlogen”; wij komen hier direct op terug. Wat hier een rol speelt is het feit, dat Lutkie onder het (ongevaarlijke en zeer humanistische) artikel van Van Tienen een redactioneel bijschrift voegde waarin hij adviseerde, dat de problemen die Van Tienen noemde, alleen op te lossen waren door meer te denken en te handelen naar Prinses Wilhelmina's belijdenis „Christ avant tout”. Hierdoor toonde Lutkie voor elke eerlijke lezer aan, dat hij over een scherp onderscheidingsvermogen beschikt. Waarom heeft „De Tijd” geen melding gemaakt van dit bijschrift? Wij laten de beantwoording hiervan aan onze lezers over, doch voegen er slechts dit aan toe: Wij wensten dat „De Tijd” dezelfde eerlijkheid, onbevangenheid en a-politieke geest had als deze priester.

En dit is dan het hele verhaal!

Zeker, het is „dezelfde dr Verbrugh” die met mr Beernink en enige anderen in November 1951 met enkele Belgen (die met „Opstanding” niets te maken hebben) en enkele Denen over het tegengaan van het Europese federalisme en het imperialisme van de grote mogendheden hebben gepraat. Is daar iets tegen? En het waren ook „dezelfde dr Verbrugh” en mr Beernink, die in November 1950 de „Nederlandse Concentratie” stichtten, een ontmoetingspunt van verschillende mensen die, zonder veel ophef, elk op de eigen plaats, de onafhankelijkheid van Nederland trachtten te steunen en zodanig te redden. Wanneer de „Tijd”-redacteur schrijft dat deze is uitgegroeid tot de „Vaderlandse Kring”, dan toont hij zich hiermee een slordige en onverantwoordelijke redacteur want had hij de moeite genomen zijn veronderstellingen eerst te controleren, dan had hij kunnen weten dat de „Vaderlandse Kring” reeds vóór de „Nederlandse Concentratie” bestond en dat zelfs een fusie, een opgaan in elkaar of dergelijke nimmer heeft plaatsgevonden.

Laten we het maar samenvatten: de persmanieren van „De Tijd” zijn wel zeer onbehoorlijk. Op volkomen

losse en vernuftig geconstrueerde gronden worden conclusies getrokken, die als exacte feiten aan het publiek worden opgedist met de bedoeling, de bij name genoemde personen en verenigingen in discrediet te brengen. Wat zou men er wel van zeggen wanneer wij eens een sensationeel artikel brachten waarin wij suggereerden dat de Beweging der Europese Federalisten zich met Amerikaanse steun gaat aansluiten bij de Duits-Europa-beweging van Maurice Bardèche, dr Engdahl, Paul van Tienen, Karl Priester en dergelijke, zulks in nauwe samenwerking met generaal Otto Remer? Werkelijk, indien wij op dezelfde wijze zouden „voorlichten” als „De Tijd”, dan zouden wij voor deze bewering zelfs beter bewijsmateriaal kunnen opbrengen dan de „Tijd”-redacteur.

Wij zouden naar voren kunnen brengen, dat in het neo-nazistische blad „Werkgemeenschap Europa” te lezen is, dat in het Duitse tijdschrift „Christ und die Welt” (dat Adenauer zeer wel-gezind is) een hoofdartikel werd geschreven waarin de twee oplossingen voor een verenigd Europa tegenover elkaar worden gesteld: het federale en het nationale Europa. Dit hoofdartikel eindigt met de woorden: „Wordt Straatsburg een mislukking, dan komt Malmö aan de beurt”. De wijde vertakking van deze organisatie blijkt wel hieruit, dat wij dezelfde aanhaling vinden in „Vägen framåt”, het Zweedse blad van dr Engdahl. En in dit zelfde blad vindt men ook nog een artikel waarin notabene de generaal Remer en zijn socialistische Reichspartei worden verdedigd . . . Men zou de aanhaling van het pro-Adenauerblad misschien nog niet van zoveel belang achten maar wát dan

te zeggen, dat in een ander nummer van Van Tienen's „Werkgemeenschap Europa” (Nov. 1951) een artikel wordt aangetroffen van de hand van Prof. H. Brugmans over het Europa-college in Brugge? Prof. Brugmans, de federalist, schijnt zich blijkbaar „in dit gezelschap heel goed thuis te voelen”. Wie zich echter ook nog „in dit gezelschap zeer goed thuis” schijnt te voelen is niemand minder dan Dwight Eisenhower, die in het neo-nazistische blad „Nation Europa” (geregideerd door een onbekende Duitse hoofdredactie, bijgestaan door de voormalige Nederlandse S.S.-officier P. van Tienen, het hoofd van de Zwitserse oud-vrijwilligers der Waffen S.S., dr Hans Oehler en dr Engdahl) een artikel schreef over: „Verteidigung durch Einheit” (!!!). Op blz. 29 en 30 van het Octobernummer 1951 vinden wij de pennevrucht van „Ike” en pal daarnaast op blz. 31 en 32 die van Maurice Bardèche van wie „De Tijd” ons weet te berichten dat hij het pas nog had over het „Joods”-Marxisme en de anti-fascistische hysterie . . .

Misschien mogen wij ook „De Tijd” waarschuwen, om maar niet met Straatsburg te beginnen, want vandaar komt men tot Malmö en dan in Duitsland en tenslotte in Bergen-Belsen. (Krijgen wij trouwens in Nederland binnenkort ook al niet interneringskampen?)

Ach, . . . om niet nóg meer achterdocht en tweespalt te zaaien zullen wij er maar meteen aan toevoegen, dat deze waarschuwing natuurlijk maar flauwekul is. Wij nemen direct aan dat Prof. Brugmans er is ingevlogen om in Van Tienen's blaadje te schrijven, evenals de grote „Ike” er is ingetippeld om voor „Nation Europa” een artikel te plegen.

Waarom, redactie van „De Tijd”, proberen wij niet, elk naar eigen overtuiging en geweten en vooral elkanders standpunt respecterend, alsjeblieft meer klaarheid te brengen in deze menonwaardige rotzooi waarin wij nu verloren rondbanjeren, bedreigd door zovele gevaren? Waarom probeert ge de zaak nóg ongezonder te maken met uw modderspuiterij en bekladderij? Wij willen alsnog graag aannemen, dat een en ander is geschied door slordige voorbarigheid van Uw Haagse redacteur, maar dan verwachten wij ook, dat de tendentieuze onvolledigheden en de fouten van die redacteur op een duidelijk-zichtbare plaats in Uw blad hersteld zullen worden. Ook bij verschil van standpunt, nogmaals, kunnen wij er immers naar streven om de eerlijkheid te betrachten en daarmee proberen, gezamenlijk een uitweg te zoeken voor dit volk van ons?

Was Roosevelt werkelijk een groot man?

Met enige terughoudendheid begon ik het boek van John T. Flynn, „The Roosevelt Myth”, te lezen. Tenslotte was Roosevelt voor mij, en voor de meeste Nederlanders en andere onder de bezetting lijdende Europeanen, de verpersoonlijking van dat geweldige, machtige Amerika, dat met zijn miljoenenlegers en enorme productiecapaciteit, Europa tenslotte bevrijdde.

Tijdens de wereldoorlog was Roosevelt in onze ogen de grootste en machtigste van de „Grote Drie”: Churchill, Roosevelt en Stalin, die de strijd tegen Hitler's, Mussolini's en Hirohito's heerscharen hardnekkig en tot het uiterste volhielden. Hadden wij onze herwonnen vrijheid niet voornamelijk te danken aan Roosevelt?

Dan was er nog iets, dat me voorzichtiger maakte: voor de doorsnee Europeaan is de Amerikaanse politieke constellatie, met al haar intrigues en in Europa volkomen vreemde en onbekende verkiezingstechniek en campagnes, een moeilijk terrein om te beoordelen. Kon Flynn, misschien als republikein, dit boek geschreven hebben uit politieke haat tegen de democraat Roosevelt?

FLYNN is overigens wat betreft zijn antecedenten, kennis van zaken en achtergrond wel de aangewezen man voor het schrijven van dit boek. Als zeer bekend journalist van de hogere klasse en auteur van verschillende werken op actueel, economisch en politiek gebied had hij een grote schat van referenties en bewijsstukken te zijner beschikking en stond hij in persoonlijke relatie met ontelbare vooraanstaande figuren in het Amerikaanse openbare leven.

Toen ik goed en wel bezig was in dit boek, rezen mijn haren te berge:

Dit is een beroerd artikel, dat wij met stijgende ontsteltenis lezen. Wij beseffen het gevaar van zulk een artikel te publiceren in een tijdsbestek waarin bepaalde machten alles in het werk stellen om een aversie tegen de U.S.A. te kweken in West-Europa. Wanneer wij echter afstand kunnen nemen van de juiste verhoudingen; wanneer wij duidelijk willen beseffen dat wij niet het Amerikaanse volk aansprakelijk kunnen stellen voor de machinaties van een „systeem”; wanneer wij voorts nuchter willen bedenken dat dit slechts een enkele facet is van de smerige praktijken in de Grote Politiek, die de ganse aardbol beheerst, — dan achten wij het noodzakelijk het te publiceren, al was het dan ook alleen maar om vele Nederlanders af te helpen van hun argeloze adoratie van buitenlandse grootheden. Ook omdat het „beleid” van Roosevelt de lijn hielp bepalen, waarlangs het Nederland-Indonesië drama kelderde, is het van nut, een kijkje achter de schermen te nemen.

Wij bieden dit artikel met grote reserve aan onze lezers.

hier, in een klare, heldere stijl, met gefundeerde argumenten, werd de ware Roosevelt, ontdaan van alle valse propaganda en verdraaide partij-politieke voorstellingen, voorgesteld en tot in de kleinste details onthuld. En kunnen we wel zeggen: allemaal politieke bekladderij en humbug, maar het boek is er en heeft in Februari 1950 zijn 17e druk beleefd en als er in dat boek iets onwaars stond, zou de schrijver allang achter slot en grendel zitten wegens laster, want er blijft niet veel over van de hele familie Roosevelt.

Na het lezen van dit boek, zo over 't een en ander nadenkende en enige eindjes aan elkaar knopende, werd mij ook duidelijk, dat het gehele fiasco in het Verre Oosten na de Wereldoorlog een gevolg is geweest van de houding en handelingen van één man: Roosevelt!

Het is onmogelijk om hier een volledig uittreksel te geven van dit opzienbarende boek, daarvoor zijn er té veel details van namen en specifiek Amerikaanse economische en politieke toestanden, die voor ons Nederlanders niets zeggen. Maar wel interessant voor ons en hoogst belangrijk zijn de openbaringen van Flynn, waardoor Roosevelt in zijn ware gedaante voor ons verschijnt, en dan staan we verstomd van de macht, die propaganda kan uitoefenen op de mensen. Niet alleen de buitenwereld maar ook, en vooral, het Amerikaanse volk zelf, werd door een valse partij-propaganda de figuur van Roosevelt van het begin af voorgetoerd als een soort wereldhervormer, een held, die met zijn ontzaglijk genie en hoogstaand karakter durfde breken met het oude en die met nieuwe, gewaagde en geniale instellingen, welvaart bracht, waar voor-

heen chaos en depressie heersten. Laten we, aan de hand van Flynn's boek, zien wat van dit alles waar is.

Toen Roosevelt zijn campagne voor de presidents-verkiezingen voerde in 1932 was het economische leven in Amerika in een diepe, steeds verder om zich heen vretende crisis gewikkeld. De republikein Hoover, een zeer kundig en bekwaam econoom, was president, maar kon toen, tegen het einde van zijn ambtsbekleeding, niet veel meer doen.

Er was een bank-crisis ontstaan, die Hoover met bezorgdheid vervulde en waartegen hij, als goed econoom, maatregelen wilde nemen. Roosevelt was reeds als nieuwe president gekozen en de oude president kon geen maatregelen van blijvende aard nemen, zonder toestemming van de man, die de volgende maand als president geïnstalleerd zou worden. In een persoonlijk geschreven brief heeft Hoover Roosevelt gewezen op het dreigende gevaar voor de Amerikaanse spaarders die hun geld aan banken hadden toevertrouwd, met uitvoerige gegevens hoe deze toestand was ontstaan (o.a. door een aantal onstabiele banken) en tevens aangevuld met een goed gefundeerd en praktisch voorstel om verbetering in de toestand te brengen, een voorstel dat Roosevelt's medewerking en goedkeuring nodig had. Roosevelt heeft deze brief gewoon doodgezwegen. Waarom? Hier komen we midden in de realiteit van partij-politiek. Roosevelt wilde n.l. de toestand zo ver als maar enigszins mogelijk slechter laten worden, omdat dit politiek gezien, voor hem en zijn partij voordeliger was. Het gevolg was, dat vele banken failliet gingen en duizenden kleine en grote spaarders gekraakt werden, maar ja, nú

kon Roosevelt zich voordoen als de man, die op de troosteloze ruïne iets nieuws kwam bouwen en Amerika uit de put kwam redden, terwijl tegelijkertijd het oude regiem van Hoover prachtig veroordeeld kon worden als de oorzaak van alle ellende. Maar al die mensen, die daardoor hun zuurverdiende spaarduitjes verloren zagen gaan? Och, 't was toch het alles-overheersend politieke belang voor Roosevelt? Wat betekent daar tegenover het welzijn en geluk van eenvoudige stervelingen? Hoewel nooit schoon te praten, zou deze handelwijze toch nog enige redenen hebben gehad, indien Roosevelt nu inderdaad de magische figuur was geweest, waarvoor hij werd uitgemaakt, die met zijn diepdoordachte maatregelen de depressie kon veranderen in een nieuwe, ongekende welvaart.

Hoe onwaarschijnlijk het ook moge klinken, maar Flynn bewijst met feiten, die duidelijk en onloochenbaar zijn óók voor de meest kritische lezer, dat Roosevelt nooit, ook niet in de tijd, dat hij gouverneur was van de staat New-York, iets begrepen had van financiële en economische problemen en daar ook geen interesse voor voelde noch studie van maakte. En deze man, die in zijn hart werkelijk niet aan het welzijn van zijn land, maar alleen aan het voordeel en welzijn van zichzelf dacht, werd als hoogste gezaghebber losgelaten op het Amerikaanse volk, om een ontredde toestand op te lossen, waar de grootste economen en de bekwaamste staatslieden in wanhoop tegenover stonden.

Het eerste wat Roosevelt deed, was een regen van verordeningen te decreteren, in een tempo, dat iedereen duizelig maakte; verordeningen waarbij instellingen in het leven geroepen werden, die één al gekker dan de andere, die alle, na een machtige hoop geld verslonden te hebben, de zaak nog hopelozier in de knoei werkten en afgeschaft werden. Maar de president had een systeem in het leven geroepen, waarbij aan hem de volledige beschikking over een fabelachtige beurs toegewezen werd. Hij was handig genoeg, om in te zien, dat hij hiermede ook zijn eigen macht kon bevestigen.

Roosevelt had plechtig beloofd het budget van de regering kloppend te maken, maar zag kans in korte tijd meer staatsschuld te maken, dan zijn voorganger in 4 jaar, een voorganger die werd afgebroken omdat hij het deficit tijdens zijn ambtsperiode niet kon wegwerken! Geen miljoenen, maar duizenden miljoenen dollars verdwenen voor de meest krankzinnige ideeën van verwarde filosofen en ideologen, jonge pas van de uni-

versiteit afgekomen studenten, zonder enige praktische kijk op het leven en zeer zeker zonder enige capaciteit om voor dergelijke moeilijke problemen een uitweg te vinden. Maar zij hadden allen één ding gemeen, zij stonden allen vurig achter Roosevelt, omdat deze de koorden van de beurs in handen had. Deze zonderlinge figuren vormden de bekende z.g. „Brain Trust” (hersensploeg) van Roosevelt. Zij gingen van het standpunt uit, dat de nieuwe heilstaat eigenlijk alleen maar wachtte op hun geniale ideeën. Roosevelt werd door zijn ja-knikkers en door het leger van bureaucraten, die allen aasden op een deel van de gouden stroom van dollars die hij naar hartelust links en rechts om zich heen kon sproeien, bejubeld en als dé grote man uitgeroepen. En zijn officiële propaganda-mensen zorgden er voor dat de Amerikaanse Pers en Radio deze mening met gloeiend enthousiasme bevestigden. Daar kwam nog dit bij, dat de meeste van zijn tegenstanders (en die waren er natuurlijk nog genoeg onder de bona-fide industriëlen en grote zakenlieden) wel mee moesten huppelen in deze dans der gekken, omdat hun bedrijf onder strenge controle stond van het een-of-ander regeringsbureau, die hun voorschreven wát zij precies moesten doen en hoe zij dit moesten doen; en al wakte deze reglementatie remmend op de productie en al verdween nagenoeg alle winst via de belastingen in het onderhoud van deze bureaux, zij moesten eenvoudig, want anders werd hun bedrijf geheel uitgeschakeld van regeringssteun.

Het enige middel voor Roosevelt om zijn machtspositie niet alleen te behouden, maar ook te verstevigen, was steeds méér geld uitgeven; als hij dit niet deed, dan zou alles om hem heen in elkaar storten als een kaartenhuis.

Tóch, ondanks dit koortsachtige geldverkwisten aan de meest wilde en fantastische ideeën, stond in 1938 de depressie weer voor de deur en niet een nieuwe, maar de oude depressie, die als het ware hoofdschuddend haar lelijke kop van onder de regen van goud (die zo weinig gebaat had) weer opstak. Nóg meer geld uitgeven? Maar waaraan?

Gelukkig voor Roosevelt bracht het dreigende oorlogsgevaar in Europa voor hem een nieuw redmiddel. En terwijl hij prachtige speeches afstak, waarin hij het Amerikaanse volk beloofde uit de oorlog te blijven, begon hij achter de rug van datzelfde volk maatregelen te treffen om volledig politiek voordeel uit de komende oorlog te halen. In elk geval was de defensie van het land een schitterende aanleiding om weer eens flink in

de geldbuidel te tasten: versterking van defensie om juist uit de oorlog te blijven was de leuze.

Nu moet Flynn bekennen dat het feit, dat Amerika in de oorlog betrokken raakte, denkelijk niet te vermijden was geweest en hij wil dit ook in geen geval veroordelen, maar wél de dubbelzinnige wijze, waarop Roosevelt zijn eigen volk voor de gek hield, alleen om er politieke munt uit te slaan.

Hij kon zich nu ook veiliger voelen over de duizelingwekkende afmeting, die de staatsschuld begon aan te nemen, om de eenvoudige reden, dat er een paar circus-„economen” (afgestudeerde heren nog wel!) juist op het goede moment voor Roosevelt een boek uitgegeven hadden, waarin zij de verbijsterende theorie verkondigden dat de grootte van een staatsschuld eigenlijk nooit zorgen hoefde te baren, want dat was een lening van het volk en de rente werd betaald aan het volk uit de geheven belastingen, dus: van de ene zak in de andere. Kon 't gekker? Ja, helaas wel: n.l. dat een president van de U.S.A. dit systeem toejuichen kon en er gebruik van maakte.

Het is te begrijpen dat het experimenteren van Roosevelt en zijn club van economische clowns gelegenheid bood voor de uiterst linkse groepen, de communisten, de communistisch-socialisten en hun medelopers, de salon-rode en rose intellectuelen, om zich op handige wijze in de sleutelposities van de vele staatsbureaux te wringen. Het was Roosevelt er om te doen de stemmen van de leden van dit blok voor zich te winnen.

H. Poel, Amsterdam
(Wordt vervolgd)

(„Bach home”)

Oók Amerika: „Wat mot U? Rood, rose, liberaal, katholiek, gereformeerd, neo-nazistisch, humanistisch, radicaal, revolutionnair of ben U alles door mekaar, dan mot U „De Lach” neme.”

Belabbering van de werkloosheid

Werkloosheid is het grote zeer van onze maatschappij. Het vreet de geest aan en holt de mens van binnen uit. Willen wij een gezonder maatschappij, dan moeten wij vooral ook met alle man en middelen dit kwaad bestrijden.

Voor ons als Legioen geldt, dat wij in de eerste plaats natuurlijk kijken naar de werkzoekenden in de eigen rijen. Wij hebben er reeds in twee vorige nummers over geschreven. En ditmaal geven wij deze boodschap:

als je zo in een rustig moment bezig bent met je eigen gedachten, dan dwalen die wel eens onwillekeurig af naar anderen. Die anderen zijn dan meestal diegenen, die je tegenkomt in de maatschappelijke kringen waarin je dagelijks verkeert: je familie, je vrienden, de mensen uit je werkkring, je vereniging en zo, — maar vaak ook naar mensen met wie en kringen waarin je vroeger verkeerdt hebt. Je kunt dit zelf 't beste weten, niet? Ze komen dan weer in je gedachten, niet allemaal, maar vooral zij aan wie je, hetzij door vriendschaps- of andere persoonlijke banden, door gemeenschappelijke belevenissen of gemeenschappelijke gevaren of om welke andere redenen ook, met sterke banden van de herinnering gebonden bent.

Als je nu 's weer zo'n pieker-ogenblik hebt, neem dan eens je foto-album en laat ze alle de revue passeren en stel bij man na man de vraag: „Hoe zou 't hem nu gaan? Wat zou hij nu doen? Waar zou hij zijn terechtgekomen?” En vooral: „Zou hij op dit ogenblik misschien moeilijkheden hebben?”

En eigenlijk moest je dan maar direct in je pen klimmen en hun allemaal vragen: „Zeg, heb je moeilijkheden? Kan ik misschien iets voor je doen?” Ja, eigenlijk zouden we dat allemaal moeten doen, maar dat is natuurlijk onmogelijk door vele oorzaken. En het is niet nodig ook, want wij willen dat wel voor je doen en dan ook eerlijk proberen, met jullie aller hulp, een oplossing te zoeken voor al die moeilijkheden.

Reeds in het nummer hiervoor hebben wij geschreven, dat wij er een plan voor hebben opgemaakt. Daarin stond, dat wij, om snel en secuur te kunnen werken, verschillende persoonlijke gegevens nodig hebben van de werkzoekenden onder ons en dat daarvoor een vragenlijst kon worden aangevraagd bij ons **Secretariaat, Schelpenkade 31 te Leiden**, met bijsluiting van een 10 cents postzegel. Er zijn al verschillende aanvragen binnengekomen, ze krijgen de lijst toegestuurd zodra die klaar is. Het model moest namelijk nog door een deskundige bijgewerkt en aangevuld worden (kwestie van routine!) waardoor we ongeveer een week verloren hebben.

Daarom, vrienden, schrijf als je werk zoekt; maar ook jullie, die oude strijdmakkers en vrienden kunt helpen, schrijf het ons. Geen lid van ons Legioen mag in maatschappelijke moeilijkheden verkeren, dat is een zaak die ons allen aangaat en die wij ook met elkaar moeten belabberen. Wanneer er mensen zijn die door eigen falen in de moeilijkheden zijn geraakt, laat die ons alles open en eerlijk schrijven, want die moeten wel afzonderlijk bekeken worden; het is onnodig hierbij te vermelden dat

wij de nodige discretie in acht zullen nemen.

Wat wij denken te doen? In het kort is het dit:

- 1e. Contact opnemen met werkgevers;
- 2e. Bekendheid geven van aanbod van werkrachten middels de pers (eventueel per advertenties);
- 3e. Werkobjecten zoeken om geheel of gedeeltelijk zelf als Legioen uit te voeren, ook en vooral in de onontwikkelde gebieden in ons Koninkrijk;
- 4e. Contact opnemen met de buitenlandse veteranen-legioenen voor hulp bij emigratie van onze legionairs;
- 5e. Te komen tot het opzetten met eigen middelen en krachten van een Legioens-vacantieoord, dat wij denken te noemen naar onze Generaal Spoor.

Het staat er erg summier, maar het is, als je er even je gedachten over laat gaan, een hele kluit. Wij hebben daarvoor dus alle moreel en geest in ons Legioen nodig; met elkaar kunnen we het fiksen. Er wordt reeds hard gewerkt aan de planning der verschillende onderdelen van ons plan en we hopen over niet al te lange tijd concreter te kunnen inlichten.

Dus nogmaals: jullie die nog geen werk hebt, schrijf ons secretariaat aan en jullie, legionair-werkgevers, die belast zijn met het aannemen van personeel, laat ons de vacatures weten.

En nu, vrienden, allen aan het werk. **HULP AAN ELKAAR** is een belofte die ingelost moet worden.

Dat 'n bink slaapt wanneer de colonne rust heeft, daar is alles voor te zeggen. Maar zodra de opmars voortgaat en hij blijft doorslapen, — dan zou elke vent binnen arm- en voetbereik hem éffe klaarwakker maken, niet soms? Mannen, na alle radauw van Indië hebben we de „rust” al gehad, maar 't wordt hoog tijd dat we verder gaan. Achter de horizon van grauwe moedeloosheid wacht nog steeds het marsdoel: een beter en waardiger Nederland. Wek dus alle slapers binnen je bereik. Om je te helpen ditmaal weer de vier volgende pagina's, die je zo uit dit nummer kunt lichten om er je vrienden en kennissen mee te „bewerken”, het is ons streven in een notedop en je vult de rest desgewenst aan met je eigen woorden.

Kom op, colonne . . . Madjoe!

Veteranen-Legioen Nederland

WAAROM EN HOE IS HET VETERANEN-LEGIOEN NEDERLAND ONTSTAAN?

De geschiedenis van het Nederland na-de-tweede-wereld-oorlog is een droevige. Zij is het verhaal van de krachtige man, die een ernstige ziektecrisis moest doormaken en die crisis niet te boven dreigt te kunnen komen door een onjuiste behandeling, ondanks de morele, geestelijke en lichamelijke krachten waarover hij beschikte en stellig nog beschikken kan.

Toen de lichamelijke kracht gesloopt was door de ziekte en de uiterlijke tekenen daarvan duidelijk te zien waren, is getracht door vele en verschillende injecties de werkelijkheid te verbloemen en het geheel een beter (zij het dan onnatuurlijker) aanzien te verschaffen. Helaas gebeurde na enige tijd het onvermijdelijke: de injecties gingen de geesteskraft aantasten. En nu is het zo, dat een ogenschijnlijk gezond lichaam een sterk verzwakte geest bergt, welke geen weerstand meer kan en wil bieden aan de verdovende behandeling. Een tweede uitbreken van de nu zo bedriegelijk sluimerende ziekte kan de totale ondergang betekenen.

De crisis kwam voor Nederland in de vorm van een algehele verarming en ontredde, door de „laatste” oorlog teweeggebracht, en bereikte het hoogtepunt in het falende Indonesië-beleid. De schijnwelvaart werd verkregen met buitenlandse hulp, zonder dat daarbij acht werd geslagen op de morele en geestelijke kracht die ons volk zelf nog bezat.

Nu is het zo ver gekomen, dat we het werkelijke en volledig herstel blijkbaar niet meer tot doel hebben, doch genoegen nemen met de tijdelijke handhaving van een prettig, zorgeloos bestaan in de geest van „na ons de zondvloed”. Het vreemde verschijnsel doet zich daarbij voor, dat velen van ons volk zich de kwalijke gang van zaken wel bewust zijn doch door vele teleurstellingen en tegenslagen niet meer de geestelijke kracht en moed kunnen opbrengen om de onverantwoordelijke behandeling van dit zieke lichaam een krachtig „halt!” toe te roepen.

Totdat enige Indië-veteranen besloten te polsen, hoe hun oud-wapenbroeders dachten over de bijna onhoudbare toestand. Het antwoord liet niet op zich wachten, de veteranen sloten zich aaneen in de vaste overtuiging: „Zo kan het niet langer! Het Nederlandse zelfrespect en daardoor het respect van anderen voor ons, moeten herwonnen worden. Het is een zaak van er op of er onder!”

Zo werd de kern van het Legioen gevormd, dat als eerste en alles-overheersende doel heeft, de nationale af-

braak te stoppen en onmiddellijk de mouwen op te stropen voor het herstel van ons zieke vaderland.

WAT IS HET VETERANEN-LEGIOEN NEDERLAND?

Het Veteranen-Legioen Nederland is dus de vereniging van Nederlandse oud-strijders met als kern de veteranen uit Indonesië. Deze laatsten hebben geenszins de pretentie de „betere” Nederlanders te zijn, doch de oprichters van het Legioen richtten hun oproep in het bijzonder tot hen om er zeker van te zijn, dat hun woorden door de voormalige wapenbroeders zouden worden gehoord en begrepen. Immers, niet vóórdat het Legioen een feit was geworden, konden anderen gevraagd worden mee te helpen. Dat dus de kern van Indonesië-veteranen het Legioen de meeste kansen op succes bood, was een toevallige omstandigheid, hoewel daarom niet minder belangrijk. Het is echter vanzelfsprekend, dat alle oud-strijders, de legale en illegale, en voorts alle andere Nederlanders die het wel menen met ons land en die bewust de verantwoordelijkheid wensen te dragen voor de toekomst van ons land en kinderen, — welkom en nodig zijn in ons Legioen.

WAT IS HET DOEL VAN HET VETERANEN-LEGIOEN NEDERLAND?

Het hoogste doel van het Veteranen-Legioen Nederland is, door terugwinning van het Nederlandse nationale zelfbewustzijn en zelfrespect, een einde te maken aan de door partij-belangen gedreven daden van onze politici. Daden, die krenkend waren en zijn voor miljoenen waarvoor Nederland zedelijk verantwoordelijk was en nog is en die bovendien tegenover het buitenland één gebedel om gunsten inhielden en ons zelfrespect te grabbel gooiden, welke onverkwikkelijke hutspot tenslotte de andere naties wel een indruk moest geven van een nooit eerder vertoonde Nederlandse slapheid en karakterloosheid. De politieke partijen van het ogenblik maken alle (de ene wat minder dan de andere) het nationale belang ondergeschikt aan het partijbelang. Zij beloven gouden bergen vóór de verkiezingen, doch zodra de vertegenwoordigers op het Binnenhof hun plaatsen hebben ingenomen, is het of zij, kennelijk met het grootste gemak, vergeten dat zij daar zitten voor het land en dus voor hun kiezers; zij zien door de partijbomen het nationale bos niet meer.

Hieraan nu een einde te maken zou een behoorlijke stap in de goede richting zijn en dat wil het Veteranen-Legioen dan ook proberen te doen. Er is immers een

weg om dat te bereiken; er zijn altijd bepaalde dingen, waar allen het over eens moeten en kunnen zijn en die, wanneer ons volk elkaar bij die punten kon ontmoeten, in een gezamenlijke krachtsinspanning kunnen worden bereikt of verhinderd.

Wat baat het immers, Nederlander, wanneer gij verzekerd bent „van de wieg tot het graf”, als ge daarbij moet leven in een land waar Uw persoonlijke vrijheden beknot worden door bureaucratie en te diep ingrijpende overheidsbemoeienis; indien gij tot een natie behoort die eerst door alle andere volken werd vertrouwd en gerespecteerd, doch thans beklaagd of geminacht, een natie, waarvoor de „groten” meewarig hun schouders ophalen? Wat baat het indien ge Uw kinderen door bij- en toeslagen mogelijk een goede start kunt geven wanneer ge weet, dat die start voert naar het verachtelijke leven van een lijfeigene in een vazalgebied?

Wij moeten dit proberen te voorkomen; wij moeten proberen, over de historisch gegroeide doch gevaarlijke „schotjes” heen elkaar de hand te reiken op de punten waar we het allemaal over eens zijn. Wij moeten proberen, ongeacht maatschappelijke klasse of stand, godsdienstige of politieke overtuiging, vóór alles weer NEDERLANDER te zijn en te blijven, zodat we veréend naar het woord onzer vadersen, dat „eendracht macht maakt”, kunnen streven en werken voor een beter, gezonder en menswaardiger vaderland.

IS HET LEGIOEN DEMOCRATISCH?

Zoals uit het bovenstaande heeft mogen blijken, staat het Legioen open voor alle Nederlanders die zich vrijwillig willen verenigen om in alle gevallen, waar dit nodig mocht zijn, hun persoonlijke belangen opzij te zetten voor de Nederlandse zaak. De leden beslissen zelf, wie in hun hoofd- en afdelingsbesturen zitting nemen, een ieder is vrij ten allen tijde zijn mening in woord en geschrift te uiten, terwijl allen gelijke rechten en plichten hebben. Vrijheid in de goede zin van het woord dus en geen verkapte kluistering aan partij-doctrines.

In zijn optreden naar buiten zal het Legioen steeds de vrije meningsuiting en het respect voor de mening van anderen voorstaan. Het zal echter zijn verdraagzaamheid niet kunnen doorvoeren tegenover degenen die, gedekt met mooie leuzen, de democratische beginselen verkrachten en de menselijke vrijheden en waardigheden bedreigen. Het Legioen is inderdaad democratisch, doch zijn verdraagzaamheid zal door niets en niemand kunnen worden uitgebuit.

IS HET LEGIOEN ORANJEZIND?

Het Veteranen-Legioen Nederland ziet in Hare Majesteit de Koningin en Haar Huis, het Nederlandse volk bij de gratie Gods geschonken, het vrijheidssymbool dat ons allen bindt. Het Oranjehuis is de verpersoonlijking van al hetgeen ons door de eeuwen heen lief en dierbaar is geworden, het Licht dat de voorgeslachten heeft geleid door een historie van rampen en glorie waaruit zij krachtig en zelfbewust zijn getreden. Het Oranjehuis is voor het Legioen de bron van nationale bezieling. Het Legioen is en blijft het Oranjehuis getrouw.

HOE BEREIKT HET LEGIOEN ZIJN DOEL?

De taak die het Legioen zich heeft gesteld is van zulk een omvang, dat zij niet op één bepaalde manier kan worden vervuld, doch dat vele wegen naar het doel voeren. Enerzijds is dit een moeilijke opgave, anderzijds kan

de oplossing over de gehele linie bevrediging verschaffen, daar allen kunnen medewerken.

Vóór verder over de weg, die het Legioen zal gaan bewandelen, uit te weiden dient er met klem op te worden gewezen, dat het Veteranen-Legioen nimmer een politieke partij zal gaan vormen. Het is ondenkbaar dat een veldtocht tegen de politieke schotjes en heilige huisjes met nóg een schotje en een huisje kan worden gewonnen. Bovendien zouden dan degenen, die reeds een politieke overtuiging zijn toegedaan, worden afgeschrikt voor het appèl in te treden, zij zouden immers slechts van de ene partij in de andere stappen. Wel zal het Legioen zich met de politiek gaan bemoeien en onmiddellijk zijn mening uiten betreffende toestanden en maatregelen, die, objectief bezien, door alle Nederlanders kunnen worden afgekeurd, of zij nu K.V.P.-er of A.R.-man, liberaal of gereformeerd zijn.

Het Legioen heeft een dienende taak. Het is opgeroepen om in gezamenlijke krachtsinspanning van alle Nederlanders, die in deze tijden van grote nood elkaar willen en kunnen vinden in hun dienstbaarheid voor volk en land, de bestaande impasse te doorbreken en zich door alle moeilijkheden heen een weg te banen naar een betere, waardige toekomst. Daarom zal het Legioen te vinden zijn, overal waar Oranjehuis of volk het roept. Het Legioen zal ook zijn diensten aanbieden en uitvoeren overal en ten allen tijde, wanneer het meent zijn dienende taak te moeten uitvoeren.

De leden van het Legioen hebben de verplichting in het dagelijks leven en elk in de eigen omgeving, hetzij in huis, op straat, in de trein of de tram, op het werk of waar en wanneer dan ook, het voorbeeld te geven van verdraagzaamheid, dienstbaarheid, blijmoedigheid, een hoog moreel en een gezonde geest. Zij zijn dus de levende ambassadeurs van het Nederland, waarvoor het Legioen ijvert. De legionnaires zullen zodoende proberen de geest, die hen bindt, uit te dragen in de eigen omgeving, de eigen kerkelijke of politieke gemeenschap om daarmee een — zij het misschien langzame maar toch niet minder zekere — verandering in ons volk te brengen. Dit acht het Legioen vooral op geestelijk en moreel gebied van het hoogste belang, omdat het in de onverschilligheid en het materialisme wel de grootste gevaren onderkent, die ons volk geestelijk weerloos maken tegen de actieve bedreiging van bepaalde ideologieën. Het Nederlandse volk zal wakker moeten worden en wakker moeten blijven, omdat een strijdvaardige geest het meest noodzakelijke wapen van een volk is.

De oud-wapenbroeders die in het buitenland vertoeven en uiteraard minder invloed op onze binnenlandse aangelegenheden kunnen doen gelden, hebben de bijzondere taak onze naam in den vreemde op een hoger plan te brengen en hoog te houden. De tijd is aangebroken dat de sprookjes van klompen, tulpen en molenwieken plaats moeten maken voor de werkelijkheid. Wij geven er de voorkeur aan dat vreemdelingen ernstig blijven wanneer het woord „Holland” wordt uitgesproken in hun gezelschap, in plaats van ons een honingzoete glimlach te tonen.

Kortom: alles wat de naam en belangen van ons volk en land schaadt of kan schaden, zal door het Veteranen-Legioen Nederland met gezonde, opbouwende kritiek worden aangegrepen en worden bestreden; daarbij heeft het Legioen een dienende taak en staat geheel ter beschikking van Oranjehuis, het volk en Nederland.

Ook zonder geweld zal actie reactie teweegbrengen.

Nederland : Let op uw Saeck !

Maar jij, Sobat, jij wèl

WANNEER JE, ZOALS WIJ, patiënten, de gehele dag op bed moet liggen, dan komt er een moment, dat je ophoudt met het tellen van de banen van het behang of de vliegspatjes tegen het plafond van je kamer. En dat moment komt vlugger dan je dent. En wanneer dat ogenblik aanbreekt, dan krijg je zo'n knagend gevoel daar, op die plaats waar je hart zit. Je voelt je dan o zo onbelangrijk en je ziet in, hoe belangrijk je was, toen je nog kerngezond rondliep. Je voelt je dan een last voor je omgeving, profiterend van de sociale voordelen van onze maatschappij. Je voelt je een parasiet. Je bent dan dat radertje, dat wielje, dat de horlogemaker verwonderd in zijn handen houdt, want nu dit radertje er uit is, blijkt het klokje toch te lopen. Vanzelfsprekend kan dat radertje straks, als het schoongemaakt is, wel weer dienst doen in een ander klokje, maar je vraagt je toch af: „Wannéer is het schoon en in welk klokje past het?” En al die tijd ligt dat wielje daar in die lade, nutteloos, voorlopig zonder enige bestemming.

Wij, patiënten, wij hebben ons gevoeld zoals dat radertje zich voelen zou wanneer het een redelijk iets zou zijn geweest. In die één, twee of meer jaren dat wij ziek zijn, hebben we veel nagedacht. Hebben we ingezien, hoe belangrijk we vroeger waren en hoe weinig notitie we er toen van namen. En al weten wij, dat we straks als we in de maatschappij terugkeren, weer op de normale manier belangrijk zullen zijn, er is één ding dat nú belangrijk is: **Jij, gezonde mens, jij wel, jij bent nú belangrijk!** Als individu en als socius, als maat, als gemeenschapswezen.

De mens is afhankelijk van de maatschappij, maar ook het omgekeerde is waar. In principe misschien in veel sterkere zin nog. **De maatschappij is ook afhankelijk van de mens.** De mens van heden maakt ook de hedendaagse maatschappij.

En je weet, hoe corrupt en bureaucratisch onze moderne maatschappij is. Vol van egoïsme, kortzichtigheid, wanbegrip en struisvogelpolitiek. Maar weet je ook, dat er tallozen zijn, die het niet weten, niet willen weten? Omdat het **wèl** willen weten inhoudt: **Het beter nakomen van morele- en sociale verplichtingen**, voor iedereen en voor allen, voor de „hogen” en de nederigen, voor werkgevers en werknemers.

Ik weet, jij kent de mankementen van en in onze maatschappij, misschien nog beter dan ik. Ik heb er alleen behoefte aan ze weer eens in het middelpunt te plaatsen. Ik heb er behoefte aan erop te wijzen, hoe belangrijk je bent, en met jou alle andere gezonden en daaronder versta ik ieder mens, ieder individu, van onze maatschappij. Elk vezeltje en elk radertje.

Want, zie je, wanneer nu elk vezeltje minder corrupt was, minder bureaucratisch, minder kortzichtig, minder

laks en wanneer nu elk radertje meer begrip toonde, meer liefde, meer rechtvaardigheid en meer billijkheid, wat zou de maatschappij er dan anders uitzien. Dan werd er minder politiek gevoerd ten bate van één enkele partij. Dan ontstond er een betere financiële en economische verhouding. Dan waren de sociale toestanden beter. Dan heerste er meer welvaart en minder armoede. Vooral minder geestelijke armoede. Dan waren de gezinsverhoudingen beter.

Zie je, de al of niet geschiktheid van onze maatschappij ligt aan onszelf. We mogen dan kritisch zijn (en dat is ons goed recht; het zou niet goed zijn als we het niet waren) maar om uiteindelijk een door en door gezonde maatschappij te krijgen moeten we aan het begin beginnen. Je kunt niet eerst de eerste verdieping bouwen en dan pas 't fundament en een „gammel” huis stut je eerst en dan begin je van beneden af aan met de herstelwerkzaamheden. Zo ook onze maatschappij. We mogen gerust stutjes zetten, maar uiteindelijk moeten we onszelf ook nakijken. Wij zijn het begin van de maatschappij. We mogen gerust 'n grote mond opzetten tegen elk soort van corruptie, maar dan moeten we zelf ook niet corrupt zijn. We mogen gerust die vermaledijde bureaucraten de laan uitschoppen, maar zijn we zelf ook zo, dan, alsjeblieft, ook wij eruit! We mogen gerust anderen verwijten dat ze geen sociale deugden bezitten, maar dan moeten wij die eigenschappen wel bezitten en ze toepassen ook!

Als we het zo doen, dan krijgt ons gekanker of onze kritiek ineens veel diepere zin en veel grotere waarde. Dan is tenminste 't verwijt weg van de pot en de ketel. En wanneer we allemaal ons instellen op het geluk van ons allemaal; als iedereen zich in dienst stelt van zijn evenmens, zonder grove egoïstische bijbedoelingen, dan wordt 't ideaal, dat 't Legioen zich gesteld heeft, werkelijkheid. Zie je, je kunt niet verwachten, dat je 'n verziekte maatschappij genezen kunt, zonder de zieke cellen, waaruit ze is opgebouwd (en die cellen zijn wij) te genezen. En iedere cel moet zichzelf genezen met behulp van iedere andere cel. Onze geest heeft door de oorlog een tik gekregen. Hier ligt een werkteerein voor ieder van ons. Je kunt niet zeggen, dat ik lig (ik lig inderdaad!) te zwammen. Ik verdedig hier geen bepaalde geloofsleer, we mogen gerust idealistisch zijn, maar we moeten ook realistisch blijven. We moeten oog hebben voor de werkelijkheid. Een open oog. Ik weet niet of je je bewust bent van je belangrijke taak. Ik weet wel dit: **Wij, patiënten, zijn op 't ogenblik niet zo belangrijk. We kunnen ons wel klaarmaken voor de toekomst. Maar jij, jij, die een wielje, een cel in onze maatschappij bent, JIJ WEL, JIJ BENT NÚ BELANGRIJK!**

C. Lechner, Roermond

Dit artikel is van 'n legionair die sinds jaren ziek is. Zulke gedachten komen tot jonge mensen die gedwongen worden uit het Grote Leven te treden en er als toeschouwer van een afstand naar te kijken. Diezelfde afzijdigheid is het deel geweest van tienduizenden onzer, die lange en harde jaren in een vreemd en ver land het persoonlijk belang offerden aan een zaak, die vér boven de wereld uitgroeiende, waarin zij zowel lichamelijk als geestelijk waren grootgebracht. Ook dit heeft in hen het grote heimwee opgeroepen naar een gezonde maatschappij. Zo is 't met allen die eens met levensgevaar een hoger ideaal nastreefden, of zij nu legaal of illegaal hun strijd streden. Wel . . . het Veteranen Legioen is de gecombineerde poging tot verwezenlijking van dat heimwee.

Ons Legioen heeft een eigen orgaan. Eigenlijk is het zo, dat het Legioen dóór het orgaan is ontstaan. Toen de initiatiefnemers namelijk naar een middel zochten, om in één run zoveel mogelijk Indië-veteranen te bereiken, kwamen ze op het idee om het blad van de strijdkrachten van „ginds”, in Nederland te laten verschijnen. Dat orgaan van „ginds” heette „WAPENBROEDERS” en was „van en door de strijdkrachten”, maar dan ook in de meest letterlijke betekenis: het werd volgeschreven door de mannen van alle rangen en sprak een ondubieuze taal. Daardoor won het orgaan bij de strijdkrachten een naam en faam, die zich het best liet uitdrukken in een brief van een korporaal: „Wij hebben de „Wapenbroeders” even hard nodig als munitie en harder dan brood.”

Om in stijl te blijven, plakten de initiatiefnemers van het Legioen vóór de bekende naam het woord „Oud” en lieten, absoluut níét origineel, verder het orgaan in dezelfde opmaak verschijnen. En omdat dat zo prettig lukte, is het blad zo gebleven.

Het is een uitgave „van Indië-veteranen”, doch bestemd voor het hele Legioen en voor ons gehele volk. Wat er in staat, komt uit de pen van de legionnaires-zelf. Het zijn geen artikelen van bekende auteurs en geen duurbetaalde bijdragen. Het zijn simpelweg de geformuleerde gedachten, dromen, wensen en strijdbaarheid van de doorsnee-Nederlander, die graag de uitweg wil vinden uit het geestelijke en morele doolhof van het na-oorlogse Nederland (DE desillusie van zijn leven), het zijn onbetaalde bijdragen en daarom zo onbetaalbaar.

„Oud-Wapenbroeders” is de stem van het Legioen, agressief tegen de verdere afbraak, waarschuwend tegen het gevaar, pleitend voor een beter en karaktervoller vaderland, roepend om de beste waarden en krachten, die in ons volk schuilen.

Onze DOELSTELLING

„Versterking van het nationaal bewustzijn;
herstel van het aanzien van Nederland in binnen- en buitenland;
het propageren en versterken van onze beste nationale tradities;
het onderhouden van de onderlinge band der veteranen en het verlenen van bijstand aan de veteranen en hun nabestaanden;
het aanknopen en onderhouden van banden met andere gelijkgerichte groepen.”

De Stichting tracht haar doel te bereiken door het verenigen in een organisatie van allen, die in Nederland of overzee in enig militair verband hebben gediend en voorts van allen, die instemmen met de doelstelling van de Stichting, waartoe zij een Vereniging in het leven zal roepen, welke hetzelfde doel heeft als in artikel 2 is omschreven en tot tijd en wijle die vereniging zal zijn opgericht, al datgene te verrichten wat strekken kan tot voorbereiding en verwezenlijking van gemeld doel etc.

Een ieder, die het wél meent met ons land en volk en die derhalve bereid is nogmaals de geestelijke kruistocht te beginnen tegen de morele en materiële afbraak, is van harte welkom en nodig in het Veteranen-Legioen Nederland.

Het lidmaatschap is gesteld op ten minste f 2,50 per drie maanden, waarvoor o.m. het orgaan „Oud-Wapenbroeders” wordt ontvangen. Maar omdat het Legioen is gebaseerd op de geest en het moreel van zijn leden en wij die waarden het hardst nodig hebben om Nederland uit de impasse te helpen, — kunnen diegenen, die krachtens hun overtuiging zich bij ons zouden willen aansluiten maar het lidmaatschapsgeld niet bij elkaar kunnen brengen, zich even in verbinding stellen met onze penningmeester. Een oplossing wordt er áltijd gevonden en is reeds voor velen gefikt.

Alle correspondentie voor ons secretariaat en onze penningmeester, moet gericht worden aan: **Schelpenkade 31, Leiden.**

Alle correspondentie voor de redactie van „Oud-Wapenbroeders” bestemd, aan: **Copernicusstraat 57bv., Amsterdam.**

Het gironummer van het Legioen is: **Nr. 581684 t.n.v. Penningmeester Veteranen-Legioen Nederland, Leiden.**

ONUITGEGEVEN BROCHURE

ONUITGEGEVEN BROCHURE

Een jaar voor de soevereiniteitsoverdracht werd door een uitgever het verzoek aan Admiraal Helfrich gedaan, in brochurevorm het drama te belichten, dat bezig was zich te voltrekken over Nederland en Indonesië. Deze uitgever is echter, om welke reden dan ook, niet tot de uitgave overgegaan. Later heeft de Admiraal dezelfde stof uitgebreider en gedocumenteerd in zijn „mémoires” vastgelegd, welke bij „Elsevier's” verschenen doch in zulk 'n dure luxe-uitgave, dat zij onbereikbaar bleven voor de normale Nederlandse beurs. Hierdoor werd het doel van de Admiraal, n.l. het inlichten van ons volk omtrent wat er gaande was en welke machinaties bezig waren op funeste wijze de verhoudingen tussen ons en de Indonesiërs te beïnvloeden, gemist. Wij prijzen ons derhalve gelukkig, van de Admiraal toestemming te hebben gekregen, zijn „mémoires in een notedop”, te publiceren in dit orgaan van ons. Wij zijn er immers van overtuigd, dat de terugblik op hetgeen is geschied, van grote waarde kan zijn, indien men er de juiste en harde les van leert en onthoudt.

In de hiervoor verschenen artikelen werd de wording van de rechtsstaat Ned. Oost Indië tot het uitbreken van Wereldoorlog II in de Pacific geschetst, voorts de fatale ontwikkeling van de Britse „bevrijding” na Japan's militaire capitulatie.

X. BRITSE „BEVRIJDING”

De generaal Christison, namens de Admiraal Mountbatten commanderende op Java, had na zijn aankomst te Batavia openbaarlijk uitlatingen gedaan, waarover een levendige telegrammenwisseling ontstond tussen de Lt.G.G. (dr v. Mook), de B.S.O. (Bevelhebber Strijdkrachten in het Oosten, (Lt. Adm. Helfrich), diens staf te Kandy (Ceylon), admiraal Mountbatten, de

Minister-President en vele anderen. Het kwam er op neer, dat de Engelse generaal zich had uitgelaten op een wijze, welke Soekarno en zijn aanhangers de grootst mogelijke steun gaf, welke zij maar konden wensen. Hij, Soekarno, moet er zelf bijzonder „verrast” door zijn geweest. Praktisch werd de republiek er door erkend! (Door een Britse generaal derhalve, die naar Java gezonden was om er het Nederlandse gezag

over Indië te herstellen!!) Want o.m. zei Christison, dat hij voornemens was, de tegenwoordige partijleiders te verzoeken, hem steun te verlenen bij de uitoefening van zijn taak en dat de huidige Indonesische autoriteiten verantwoordelijk waren voor het bestuur in de gebieden waar zij op dat ogenblik „gezag” voerden. Weliswaar werd kort daarna deze uitlating door admiraal Mountbatten rechtgezet, toen hij bekend maakte slechts één gezag te erkennen, n.l. dat van de Ned. Indische regering, maar het kwaad was geschied.

En het werd erger. Er werd bekend gemaakt, dat de geallieerden slechts enige plaatsen zouden bezetten op Java: Batavia, Soerabaja, Semarang, Buitenzorg en Bandoeng (de laatste eerst later) en op Sumatra (maar ook niet dadelijk): Padang, Medan en Palembang. Het binnenland bleef onberoerd, de haard van de republiek, Djocja, eveneens. Daar kon de republiek welig blijven tieren. De rood-witte vlag bleef waaien. Zelfs op de belangrijkste openbare gebouwen e.d. in Batavia, zoals op het NIROM-gebouw, waar de (vroegere) Nederlands-Indische radio-omroep gevestigd was. Dit werd het „Allied Broadcasting Station” (het Geallieerde Omroep Station), maar de enigen die er niets mochten omroepen, waren de Nederlanders; de republiek mocht er al zijn onzinnige, beledigende en gekleurde leugens de wereld inslingeren. (Over „geallieerden gesproken!) Dit heeft drie maanden geduurd. Daarna kreeg, na vele protesten mijnerzijds, de Nederlandse woordvoerder één uur zendtijd, mits de tekst tevoren was gecensureerd en er geen anti-republikeinse propaganda werd gevoerd. Die drie maanden waren echter reeds voldoende geweest om de gehele wereld rijp te maken voor de idee van de kersverse republiek.

Beledigende opschriften op spoor- en tramwagens, op gebouwen en schuttingen werden getolereerd. Na langdurige protesten mijnerzijds werden zij eindelijk, doch pas vier maanden later (en in die vier maanden was Batavia letterlijk overstroomd geworden door verslaggevers en journalisten uit de gehele wereld, die hun conclusies konden trekken omtrent de positie van de republiek), verwijderd om . . . door andere, zij het ietwat

Indië na de Japanse capitulatie

minder anti-Nederlandse leuzen vervangen te worden.

In de loop van October kreeg ik 14 compagnieën KNIL-troepen (ex-krijgsgevangenen) in Batavia binnen. Meest trouwe, loyale Ambonezen, Menadonezen en Timorezen, die niets van de republiek moesten hebben. Zij waren fél, en met hen had in korte tijd het gehele probleem opgelost kunnen zijn en het gezag hersteld kunnen worden, doch zij mochten niets doen. Zij werden zelfs niet ingeschakeld in de patrouillering der stad. Er werd in die tijd behoorlijk wat geschoten, vermoord en geplunderd. Altijd kregen „die Ambonezen” de schuld en meestal luidde de beschuldiging, dat zij provocerend optraden en daardoor de onrust uitlokten. Eens kreeg ik de order, al die troepen, „die alleen maar provocerend waren voor de republiek”, uit Java te verwijderen. Ik heb dit geweigerd en over de order werd niet meer gesproken. Later werden zij in een gebied bezuiden de stad geconcentreerd. Daar mochten zij hun gang gaan. Na korte tijd woei daar overal de Nederlandse vlag en heerste er alom orde en rust, het leven was er normaal, de bevolking herademde.

Ik durf te zeggen, dat dit gebied het enige rustige plekje was op Java. Voordat ik zelf Java verliet, kreeg ik daarover van de generaal een schriftelijk complimentje. Het kán verkeren!

De ex-krijgsgevangenen in Bandoeng mochten niet georganiseerd worden. Er waren wapens, er was

moreel en er was geest. De ex-krijgsgevangenen in Siam mochten niet naar Java komen. Wegens „gebrek aan scheepsruimte”, heette het; een in de oorlog te Londen opgemaakt contract zorgde ervoor, dat onze schepen nog 6 maanden ná de oorlog in de z.g. „Allied Pool” (de Geallieerde scheeps-„poel”) bleven en de leiding daarvan berustte in niet-Nederlandse handen. En zo vervoerden de Nederlandse schepen repatriërende geallieerde ex-krijgsgevangenen en geïnterneerden, terwijl Indië verstoken bleef van de eigen troepen . . .

Toen de Britten naar Bandoeng gingen, drong ik er op aan, dat tenminste twee compagnieën KNIL-troepen mee zouden gaan en dat gebruik zou worden gemaakt van onze eigen ex-krijgsgevangenen daar. **Het verzoek werd afgewezen.**

In Batavia fungeerde een Indonesische burgemeester en een republikeinse politie. Zij was volstrekt onbetrouwbaar. Toen het te bar werd, was het uit, maar na 48 uur liepen dezelfde politiebeambten weer vrij rond.

De Britse generaal confereerde met Soekarno en andere leiders en ook met „hoofdofficiëren” van het republikeinse leger. Hij had deze leiders nodig om de geïnterneerden uit het binnenland naar de kust te brengen. Hiermee werd aan leiders, volgelingen en z.g. militairen der republiek „gezag” toegekend. Een vreemde situatie, voorwaar . . . want deze waren „Nederlandse onderdanen”, in opstand tegen het wettig gezag. Wij

hadden immers de oorlog gewonnen en deze lieden waren door de vijand, Japan, geworven, opgeleid, opgesard en tot onze vijand gemaakt. De republiek was 2 dagen ná de Japanse capitulatie geproclameerd. Waaróm werd zij dan erkend? Tegenover een bevriende mogendheid notabene, die mede in de oorlog had gestreden, geleden en geofferd, zes jaar lang? Waaróm schonk men de Japanners de gelegenheid, hun wapens aan de Indonesische rebellen en misdadigers te geven? Al deze wapens en voorraden hadden, op Brits bevel, ogenblikkelijk ingeleverd moeten worden aan de kust. Onmogelijk? Laat ik U zeggen, dat de Jappen na hun overgave zo klein en gehoorzaam waren als een verslagen, brutale vijand maar zijn kan, zodra hij een flink pak slaag heeft gehad. Zij waren o! zo klein en zij volgden iedere order dadelijk, goed en snel op. Een typisch voorbeeld: ik had bij mij thuis, in het admiraalshuis op Parapatán, een Nederlandse marinewacht onder een korporaal der Mariniers, die in Siam krijgsgevangen was geweest en er daar van gelúst had. Er kwamen een aantal Japanse krijgsgevangenen om de grote, verwaarloosde tuin op te knappen en zij zouden dit doen onder het toezicht van die korporaal. Hij „verheugde” er zich bijzonder op.

In de avond van de eerste dag vroeg ik hem, hoe het gegaan was. Hij zag er misnoegd en somber uit en zei: „Niets aan, Admiraal, zij zwoegden als paarden en deden alles in de looppas. Neen, daar is niets aan te verdienen . . .”

In Bandoeng waren de Britse troepen (het waren meest Brits-Indiërs) aanvankelijk te zwak om de orde te handhaven. Zij traden met fluwelen handschoenen op en Nederlandse hulp was van de hand gewezen. **Dus werd de hulp van de Japanse commandant ingeroepen.** En toen was de orde binnen 24 uur hersteld. Op Japane manier. Iedere republikein die met een rood-wit insigne liep, werd aangehouden, het insigne werd hem op de neus geprikt. Drie weken later namen de Britten het weer van de Japanners over en binnen 24 uur woeien overal weer de rood-witte vlaggen, waren de insignes weer van de neus naar het hemd verhuisd en nam de onrust weer snel en ongenadig toe.

In Semarang werden vele Japanse soldaten, die zich krijgsgevangen hadden laten nemen, door extremisten vermoord. Er volgde een bloedbad, maar nu onder de extremisten en dóór de Japanners. De extremisten vielen daarop een Nederlands vrouwenkamp aan. De vrouwen huilden

Helfrich's mannen bij het schoonvegen van het Marine-hoofdkwartier te Batavia in 1945

van vreugde toen zij . . . door Japan-
ners werden ontzet . . .

Waarom werden de eerste Neder-
landse troepen uit Nederland en onze
mariniers uit Amerika, op Malakka
ontscheept? „Omdat zij nog in de
tropische jungle moesten worden ge-
oefend en geacclimatiseerd”, heette
het. Maar dat was geheel onnodig,
zowel naar mijn mening als die van
de deskundigen van het KNIL, die
ik er over raadpleegde. Hier, op
Java en Sumatra, hadden wij geen
„leger” nodig in de West-Europese
betekenis van het woord. Hier had-
den wij „kerels met een geweer”
nodig, „manpower” zoals de Engels-
man zegt. En dat waren het: „kerels”,
sterk, enthousiast, met een hoog mo-
reel en gezonde geest, die zonodig

schieten konden en behoorlijk ráák
ook.

Maar zij móchten niet. Ik wist van
die ontscheeping op Malakka niets af.
Ik werd niet geraadpleegd. Ik moest
het maar „uit de krant” lezen. Aan-
houdende protesten baatten niet.

En intussen ging het schieten, de
diefstal, moord, plundering en terreur
op Java en Sumatra voort. Ten
koste van de gehele gemeenschap en
vooral . . . van de Indonesiër zelf.
Dié was, het grootst in aantal, nog
het meest de dupe. Omdat het „re-
publikeinse gezag” er níet en er zelfs
nooit gewéést was. Hun schijngezag
berustte op intimidatie en banditisme
tegenover de weerloze massa. Econo-
misch werd het rijke land leeggesto-

len, een gouden tijd voor dieven
(óók „blanken”) en smokkelaars.
Een prachttijd voor profiteurs en
wapensmokkelaars om de onrust en
chaos gaande te houden. Wapens
voor rubber, munitie voor thee,
textiel voor peper, zilveren voor-
werpen, juwelen, tabak en zoveel
meer. Toebehorende aan Indonesië?
Wel neen, eigendommen van de Ne-
derlanders en blanke buitenlanders,
die Indië groot, welvarend en rijk
hadden gemaakt én . . . aan de zijde
der Engelsen en Amerikanen de zege
hadden bevochten . . .

Stelt U zich, lezer, één ogenblik
voor, dat een soortgelijke houding
hier in Nederland ten aanzien van de
NSB en de Duitser was aangenomen?
(Wordt vervolgd)

Nederlandse diplomatie in

HET LAND

waar wij leeften

In de Indische Courant lezen wij:

Over het Nederlandse Hoge Commissariaat hoort men onder de Nederlanders hier te lande zelden een goed woord. Als er niet over geklaagd of gekankerd wordt, drijft men er de spot mee.

TOEN onlangs bekend werd dat de voor het Commissariaat uitgetrokken post op de begroting belangrijk verhoogd zou worden, publiceerde het Nieuwsblad voor Indonesië een zeer smalend artikel dat er in ging als koek. De Hoge Commissaris, aldus het blad, bewoont een van de meest riante gebouwen van Medan Merdeka (het vroegere Koningsplein). Nu krijgt hij ook nog een buitenverblijf, waarvoor de Nederlandse regering bij de Staten-Generaal een bedrag van f 100.000 heeft aangevraagd. Men kan de Hoge Commissaris natuurlijk niet dwingen zijn vakantie of zijn weekend heel proletarisch door te brengen in een, toch ook duur, berghotel.

Het aantal auto's, waarover het Hoge Commissariaat de beschikking

heeft, alles bij elkaar een dikke vijf en veertig, is blijkbaar ook niet genoeg. Het zal worden uitgebreid. Voor dit doel en voor enige verbouwingen en reparaties aan kantoorpanden is een bedrag van f 307.000 uitgetrokken.

Daar staat tegenover dat aan presentatiekosten over 1950 een bedrag van f 9.000 minder werd uitgegeven dan oorspronkelijk geraamd werd. Dat is verheugend, sneert het Nieuwsblad. Er kan uit blijken dat men werkt en niet alleen maar feestjes geeft.

De vlotheid, waarmee alles op het Hoge Commissariaat geschiedt, rechtvaardigt ook ten volle de grote personeelsbezetting. Nederland en elke Nederlander mogen er trots op zijn dat het kleine land aan de Noordzee

met al zijn financiële zorgen in staat is een dergelijke apparatuur in het buitenland te onderhouden.

Gebrek aan vertrouwen

Deze wrange opmerkingen maken duidelijk waar het in de verhouding tussen Hoge Commissariaat en Nederlandse gemeenschap voornamelijk aan hapert. Men zou over de duurte van het apparaat en de grote personeelsbezetting niet morren als men slechts waar voor „zijn” geld kreeg, als het Hoge Commissariaat er zich maar op toelagde in nauwer contact met de verschillende groeperingen van de Nederlandse gemeenschap te komen, als men in het beleid van het Hoge Commissariaat wat meer vertrouwen kon hebben.

Opgewarmd nieuws

Daar is bijvoorbeeld het orgaan van de voorlichtingsdienst, genaamd „Het Nederlands Nieuws”. Dat is

pure geldverspilling omdat er geen letter nieuws in staat. Het is alles „oude kost“, waar niemand belangstelling voor heeft. Wat de Nederlandse gemeenschap nodig heeft: voorlichting omtrent gebeurtenissen, welke onrust veroorzaken, dat ontvangt zij van de voorlichtingsdienst juist niet.

Eén voorbeeld uit vele: De aanhouding van de voor Nieuw-Guinea bestemde wapens aan boord van de Talisse verwekte indertijd onder de Nederlanders grote beroering. De voorlichtingsdienst wist er niets van of deed alsof. Zelfs drie uur na het gebeurde verschoot de leider van deze dienst, de heer De Man, zich achter het stereotiepe: No Comment (geen commentaar). Met die twee stopwoorden staat de voorlichtingsdienst van het Commissariaat op en gaat er mee naar bed.

Men kon, zegt het Nieuwsblad terecht, beter een bordje op de deur van de voorlichtingsdienst hangen, No Comment, dan behoeft niemand bij het Hoge Commissariaat altijd gestoord te worden. Men heeft het druk. Toen onlangs een journalist een inlichting wilde hebben, kon hij niet te woord worden gestaan omdat de informateur bezig was in zijn wagen rondjes te rijden daar er iets aan de wielen haperde . . .

Ergerlijke nonchalance

Er bevindt zich nog altijd een groot aantal Nederlanders in arrest. „Er zijn diplomatieke stappen genomen“, zegt het Hoge Commissariaat. Op de eenvoudigen van geest maken deze woorden diepe indruk. Misschien gaan zij er anders over denken wanneer wij vertellen, aldus het Nieuwsblad, dat wij kort geleden bij het Hoge Commissariaat informeerden naar de zaak van een Nederlander die voor het landgerecht terecht zou staan. „Er waren diplomatieke stappen genomen“, vertelde men ons. Men had via een briefje bij de Indonesische instanties verzocht om de zaak spoedig te berechten. „O“, zeiden wij, „en weet u al wanneer deze affaire voorkomt?“ Neen, dat wist men niet. Wij noemden toen de datum. Op deze datum werd de zaak echter uitgesteld, hetgeen wij in ons blad vermeldden. Drie dagen later werden wij thuis opgebeld door een secretaresse van het Hoge Commissariaat met het verzoek de uitslag van het landgerecht te melden. Wij zeiden dat de zaak uitgesteld was. „O“, . . . antwoordde toen de juffrouw. Op ons maakt het echter een merkwaardige indruk dat men de belangen van de gearresteerde Nederlanders aldus behandelt.

Hoe anderen 't doen

Het Nieuwsblad adviseert de ambtenaren van het Hoge Commissariaat

eens bij hun collega's van de Amerikaanse en Engelse ambassade's te gaan rondneuzen, hoe die werken. Toen de Huisvestingsorganisatie in Djakarta bekend maakte dat aan verlofgangers niet langer zou worden toegestaan hun huisvesting voor een paar maanden te blokkeren, wonnen de Engelse en Amerikaanse ambassade's direct informatie in. Het Nederlandse Hoge Commissariaat bleef echter in gebreke. Het vergeet gewoonlijk, dat de Nederlandse gemeenschap in Indonesië een groep is, groter dan waar ook ter wereld.

Er wordt bitter weinig voor haar gedaan. Alleen de afdeling Sociale Zaken van het Hoge Commissariaat maakt op deze regel een uitzondering. Het overgrote deel van de ambtenaren, die bij het Hoge Commissariaat emplooi hebben gevonden, voelt zich „kleine diplomaatjes“, omdat het in auto's met C.D. nummerborden rijdt. Het wordt dan ook hoog tijd, dat er eens wat vers bloed in gebracht wordt.

In gebreke

Tenslotte laat ik hier de inhoud volgen van een ingezonden stuk, dat een Nederlandse jonge dame, mej. M. J. F. S., aan de bladen deed toekomen:

„Op 19 Juni 1951, nu zeven maanden geleden, werd mijn broer W. J. S., oud 25 jaar, tussen Garut en Bandung overvallen en ontvoerd met twee hem begeleidend chauffeurs. Sindsdien is hij spoorloos.

Het H.C. zou „alles doen wat mogelijk was“. Later werd mij duidelijk, dat dit „alles“ slechts bestond uit een bezoekje zo nu en dan van het H.C. te Bandung aan de autoriteiten aldaar om eens te informeren, hoe het met die en die zaak stond, aan welk lijstje ook mijn zaak was toegevoegd.

Bij een bescheiden informatie mijnerzijds te Djakarta werd naar voren gebracht, dat men niet te veel kon aandringen op opklaring in deze zaak, daar dit de goede positie van het H.C. alhier kon schaden.

Nu, na zeven maanden, moet ik het eerste verslag nog zien of althans horen over het onderzoek langs officiële weg. Men neemt nu blijkbaar aan, daar men toch niets heeft gevonden, dat hij wel dood zal zijn, het onderzoek (als het die naam mag dragen) werd reeds maanden geleden gestaakt.

Ach, men vergeet zo gemakkelijk, hè. Maar ik, z'n zusje, niet. Straks kan ik alleen in de plane naar Holland stappen met het idee dat hier een H.C. in gebreke is gebleven, dat hier voor hem, een Nederlander, niet de onderste steen werd bovengekeerd.”

Een bijzondere positie

Men ziet: erg veel vriendelijks wordt hier over de Hoge Commissaris niet verteld. Ik twijfel er niet aan of deze mensen doen hun plicht. Met de voorschriften in de hand, zal men hun vermoedelijk niets ten laste kunnen leggen. Ook moet natuurlijk rekening worden gehouden met het uitzonderlijk karakter van hun positie. Het Hoge Commissariaat is in wezen iets anders dan een vertegenwoordiging van een buitenlandse mogendheid. Het is ook een deel van een Unie, een Verbond tussen twee staten, en dat schept uiteraard andere verhoudingen dan die tussen geheel los van elkander staande landen.

Ook de vroegere verhouding tussen Indonesië en Nederland noopt tot het in acht nemen van bepaalde reserves. Men moet er voortdurend op bedacht zijn niet de indruk te wekken als zou Nederland menen nog het recht te hebben hier een zekere controle uit te oefenen. Vooral met deze laatste moeilijkheid wordt in de kringen van de Nederlandse gemeenschap veel te weinig rekening gehouden.

Al deze factoren bij de beoordeling van zijn arbeid ten behoeve van de Nederlandse gemeenschap inschakelend, meen ik toch te mogen zeggen dat het Hoge Commissariaat in de vervulling van zijn taak ernstig tekort schiet. Het lijdt aan de vrees zich aan koud water te branden. Het is in zijn relatie tot de Nederlandse gemeenschap te passief. Het maakt er geen deel van uit, het staat er niet boven, het staat er niet onder, het staat er geheel naast. Geen enkele Nederlander in Indonesië heeft ooit ook maar het gevoel zich eventueel op het Hoge Commissariaat te kunnen verlaten, zoals de andere buitenlanders in hun verhouding tot de diplomatieke vertegenwoordiging van hun land dat wel hebben.

Men zal aan deze dingen in Nederland wat meer aandacht moeten schenken. Als men er prijs op stelt dat Nederlanders hier blijven, dan zal men zich tot het uiterste in moeten spannen om de Nederlandse gemeenschap hier te lande het besef bij te brengen dat zij niet aan haar lot wordt overgelaten, dat zij nog een deel vormt van het grote gezin thuis en dat zij bij het ontstaan van moeilijkheden te allen tijde en met succes op dat gezin een beroep kan doen. Dat is geen gunst, dat is het onvervreemdbaar recht van alle Nederlanders die er op uit trekken met het doel zich elders in de wereld een bestaan te verschaffen zonder hun nationaliteit prijs te geven. En dat moest Den Haag nu maar eens als 'n plicht voorschrijven aan alle slappe heren van het H.C. te Djakarta.

SPIEGEL DER EIGEN HISTORIE

Wij leven in een gevaarlijke tijd; er is een duidelijk standpunt vereist, willen wij onszelf als Mens en als Natie kunnen handhaven. Daartoe dient deze blik in onze spiegel der eigen historie. Het zijn fragmenten uit „DJOK-JAKARTA”, het gedenkboek van het Blijvertjesbataljon 1-15 R.I. uit Midden-Java, in welk boek de bataljonscommandant aan elk van zijn mannen de woorden meegaf:

„Mannen van 1-15 R.I., Blijvertjes, ge hebt het werk verricht, werk voor het vaderland, dat niet hoog genoeg geschat kan worden. Wellicht worden wij vergeten, maar zelf zullen we nimmer kunnen vergeten. Blijft altijd trots op uw werk, bewaar tot de laatste dag uw onverwoestbare humor. Gedenken die tot ons behoorden en rusten in Semarang. Blijf trouw aan onze Vorstin en aan het Vaderland en tracht uw omgeving iets te leren, wat ge zelf hebt geleerd: kameraadschap en opofferingsgezindheid.”

Bezetting Djokja

„En zo werd de laatste glorieuze run ingezet met de gehele midden-groep. Lopend, springend, dravend; soms week er een sectie uit in een zijstraat en veegde de straat schoon. Snel en heftig werden er enkele stellingen op kruispunten in de stad onder vuur genomen. Een TNI-auto vluchtte bij de brug. Ratelend jakkerde de bren en een hoge steekvlam spoot in de lucht. Zo ging het over Balapan, Gondokoesoeman en Gondolajoe, over de brug, langs de gedenknaald Penjitweg naar het uiterste Westen van de stad. En daar bij de brug, op de weg viel de eerste ernstige gewonde, maar daar was ook het eerst de Westrand bereikt.

En majoor Scheers gaf aan kolonel Van Langen, die het laatste gedeelte van de stad bij de voorste compagnieën was door: „Het is gefikst. Half drie Westrand bereikt. Alles intact. Eén ernstig gewonde.”

Kolonel Van Langen zei: „Je bent twee uur te vroeg Scheers, met die rare OVW'ers van jou. Ze hebben zeker stal geroken.”

Ze hadden stal geroken. Het was half drie, 19 December 1948.

Doorzoekingen

„De intensieve huiszoekingen brachten aan het licht dat men van plan was geweest de gehele stad totaal te vernietigen. Een begin van brandjes kon worden geblust.

Vele TNI-officieren en hoge ambtenaren werden in schuilplaatsen aangetroffen. Allen verklaarden onomwonden nooit gedacht te hebben dat het Nederlandse leger tot zoiets in staat was. Dat was trouwens tijdens de bezetting wel gebleken.

De archieven, waaronder zeer belangrijke papieren, vielen volledig in onze handen. Enkele hiervan zijn door de Nederlandse regering gepubliceerd, zoals het infiltratiebevel van

Hatta, gedateerd na de Renville overeenkomst. De passen van Muso, de communistenleider die bij de communistenopstand in October 1948 door de TNI werd doodgeschoten, en van Soeripno, de gezant in Oost Europa, en Praag kwamen er ongeschonden uit. In de pas van Soeripno kwamen tevens zijn geloofsbrieven tevoorschijn met de door Soekarno getekende opdracht verdragen af te sluiten met de staten van Oost Europa, waarmee tevens bewezen was, dat het beroemde verdrag tussen Indonesië en Rusland gesloten was in opdracht van en met behulp van Soekarno. Het Fox-contract verscheen in volle glorie. Voorts papieren met merkwaardige brieven van Amerikanen over opium- en tinsmokkel. Ambtenaren van het State Department waren er tevens in verwickeld en de vroegere commis voyageur in goede diensten, prof. Graham, bleek in nauwe connectie te staan met de heer Fox. Voorts een min of meer vermakelijke ruzie tussen republikeinse ambtenaren van het gezantschap in New-York en de delegatie bij de UNO, waarin men elkaar de schuld gaf teveel geld uit te geven en een verslag van onderhandelingen met Amerikaanse industriëlen, die op twee paarden gingen wedden.”

Militair en politiek beleid

„Met de voedselsituatie was het hopeloos gesteld. Vooral in de omgeving van de stations en 't rangeerterrrein kwamen jammerlijke tonelen voor. Hier huisden duizenden en duizenden in en onder de wagons, practisch zonder kleding en voedsel. De hygiënische toestand van de stad was zorgwekkend en het gevaar voor een algehele hongersnood niet denkbeeldig.”

„De ambtenaren van de verschillende diensten kwamen zich over het algemeen melden om hun diensten

aan te bieden. Velen slaakten de verzuchting: „Goddank, nu is de oorlog afgelopen en kunnen we weer aan de opbouw gaan.” Maar er kwam een streep door de rekening. Op het bericht van de Nederlandse regering, dat men toch ging onderhandelen met de republikeinse ministers sloeg plotseling de stemming om en trokken vele ambtenaren en werkers zich terug in een isolement. „We weten niet waarop we rekenen kunnen,” zeiden ze, „en dan kunnen we beter maar afwachten.”

Hierdoor ontstond voor de Nederlandse militairen een zeer moeilijke situatie. Naast isolement en lijdelijk verzet werden de guerilla's actiever. Uit dagboeken van gevangen guerilla's bleek dat zij gestijfd werden door de weifelende houding van de Nederlandse regering.”

Pacificatie-fragmenten

„1-15 R.I. kreeg het grote „buitenwerk” te doen. Het bataljon had zich de naam verworven van tippel- en stunt-bataljon en werd er daarom op uitgestuurd. Vooral werd de stunt-tactiek toegepast, d.w.z. het snel te voet en in de nacht naderen, om tegen de morgen opeens achter de verraste vijand te zitten.”

„De Concul van China te Djokja richtte zich met een dringend verzoek tot kolonel Van Langen om 500 Chinezen, die bij Bantoel (20 km zuid van Djokja) gevangen zaten te bevrijden. Via een afmattende tocht in de hete middag en koele nacht over een kalksteenplateau werd diep in de nacht een brandende suikerfabriek, Gesikan, bereikt ver achter de vermoedelijke interneringskampen van de Chinezen. De commandant verdeelde zijn 150 man in drie groepen, die in drie colonnes de grote toegangswegen naar Djokja zouden forceren. In de nacht ontwikkelde zich met een groep van de tweede compagnie en een TNI-strijdmacht een gevecht van man

tegen man in een stationsgebouw, waardoor 20 TNI'ers het onderspit moesten delven. De vijand was op verschillende plaatsen volkomen verast, temeer daar uit Djokja langs dezelfde drie wegen een aanval met pantser en tanks werd ingezet en de TNI daarvoor aan de haal ging om pardoos in de handen van de drie groepen infanteristen te lopen; 500 Chinezen werden bevrijd. Daar echter de bruggen in de drie wegen vernield waren moest de weg terug te voet worden afgelegd, een van de meest moeilijke tochten, met vijfhonderd mannen, vrouwen en schreiende kinderen. Van de consulgeneraal in Batavia werd een van dankbaarheid overvloeiende brief ontvangen."

"Dagelijks bleven de compagnieën patrouilles uitsuren in de onmiddellijke omgeving van de stad en de grote wegen. Deze patrouilles waren naast de acties en versterkte wachten uiterst vermoeiend."

"Op 8 Januari rukte de 4e compagnie op verzoek van de Chung Hua Chung Hui uit en bevrijdde tussen Kalioerang en Djokja nog 25 Chinezen."

"De pioniers moesten zich in het zweet werken om vier coupures op de weg naar Kalioerang te dichtten en een brug te herstellen. De volgende dag lagen er weer coupures en de pioniers moesten er weer op uit."

"Het was gebruikelijk dat de carriers, die dagelijks de voedselconvooien moesten begeleiden, werden beschoten en dat dagelijks mijnen werden gevonden. Koelbloedigheid en kennis van iedere oneffenheid in de weg waren oorzaak, dat niet vele slachtoffers zijn gevallen."

"Uit een dagboek, buitgemaakt op een jonge TNI'er blijkt, hoe moeilijk de guerilla's het gehad hebben, gedurig achterna gezeten en nagejaagd door de Nederlandse patrouilles."

"Juist in die dagen van spanning en vermoeidheid verscheen het beruchte artikel van een Nederlands reserve-officier in de Groene Amsterdammer, voorzien van een commentaar van Ds Dippel over de wreedheden van de Nederlandse troepen rond Djokja. Deze voelden dit, en terecht, als een dolkstoot in de rug. Een groot gedeelte van de Nederlandse pers hief een klagzang aan en hilde krokodillentranen. De Nederlandse soldaten waren op dat moment machteloos en konden alleen maar iets wegslikken. Niemand onzer had bezwaar tegen een onderzoek, maar ieder had bezwaren tegen de methoden van Parool tot Linie, waarmee zoveel lezers de regeringspolitiek steunden."

Toch werd er ook wel gelachen, vooral om de zinsnede, waarbij een

afdeling van ons bataljon 200 slapende TNI'ers aan de bajonet zou hebben geprikt. Dit slaat op de actie van 28 Dec. 1948 waarbij de 500 Chinezen werden bevrijd en een afdeling TNI tijdens een hardnekkig gevecht van man tegen man inderdaad met de bajonet werd afgemaakt."

"In Maart was de toestand in Djokja aanmerkelijk verbeterd. De veiligheid in de stad werd goed verzekerd. Buiten Djokja bleef het moeilijk."

Er werd een actie ontworpen om, komende uit het Noorden, de Mobiele Brigade naar de grote weg te drijven waar ze bij een eventuele vlucht door carriers en pantserwagens zouden worden opgevangen."

De Mobiele Brigade trok zich met de overblijfselen terug tot achter de rivier Progo."

De TNI werd verder verdreven, maar daardoor moesten er ook weer grotere tochten gemaakt worden om hen te achterhalen. Duidelijk begon de vijand tekenen van vermoeidheid te vertonen en overlopers kwamen meer en meer binnen met inlevering van hun wapens. Maar stap voor stap, met groeiende ontevredenheid, volgden de militairen in Djokja de gevolgde politieke koers in Nederland. Eerst: de republiek bestaat niet meer en van terugkeer van haar leiders kan geen sprake zijn. Daarna: weliswaar bestaat de republiek niet meer, maar de republikeinse leiders worden beschouwd als regeringspersonen van een organisatie die nog gemaakt zal moeten worden. Vervolgens: we laten de leiders vrij, maar ze mogen niet naar Djokja. Herstel van de republiek niet mogelijk. Ver-

volgens: herstel van de republiek is op dit moment nog niet mogelijk."

Een gewijzigde resolutie van de Veiligheidsraad, een Canadees voorstel werd op 23 Maart aangenomen. Naar aanleiding hiervan opnieuw besprekingen. Ondertussen gingen de posten onvermoeid door met patrouilleren."

Het einde

"Lichamelijk deed de vermoeidheid zich gelden. De compagnieën, die met honderd man in Djokja waren geland, konden geen hogere uitrukkende sterkte opbrengen dan vijftig tot hoogstens zestig man. Men is niet ongestraft drie jaar in harde tropendienst. Geestelijk werd er veel geverg'd vooral door de klap van de Van Royen-Roem overeenkomst."

Uit deze overeenkomst bleek dat Djokja ontruimd zou worden. Het is moeilijk de bittere gevoelens te schetsen, die zich meester maakten van het garnizoen en de posten. Ook de burgerambtenaren en employé's staken hun meningen niet onder stoelen of banken. De brigadecommandant vroeg ontslag aan, evenals de commandanten van de Blijvertjes en 5 RS. Het kostte de troepencommandanten grote moeite om de zaken lopende te houden. De uitdrukkingen „dat kunnen we niet doen" en „we weigeren!" werden openlijk uitgesproken en de eerlijkheid gebiedt te zeggen, dat de soldaten hun taak bleven doen, omdat de commandanten het roerend met hen eens waren en hen gelijk gaven; immers de soldaten begrepen door de ontslagaanvragen van hun commandanten dat deze achter hen stonden. Het voornaam-

„Militair en moreel ONGESLAGEN"

ste wat zij vroegen was: „Laat ons onze gesneuvelden meenemen uit Djokja naar Semarang. Hier kunnen we hen niet achterlaten.”

„Er waren op dat ogenblik twee factoren, die het optreden van de vijand gevaarlijker en dreigender maakte. Van alle kanten kwamen, op het bericht van de Van Royen-Roem overeenkomst, de ver teruggedreven groepen naar de stad toe. Generaal Spoor weigerde de posten enige risico te laten lopen en gaf bevel geen enkele offensieve patrouille meer te doen lopen, noch een actie en zich louter defensief in te stellen.

De bevolking van Djokja, opgeschrikt door deze onverwachte loop der gebeurtenissen, vroeg dringend om te worden geëvacueerd. En zo werden in de loop van Mei 40 duizend mensen uit Djokja naar Semarang en elders overgebracht, dagelijks trieste stoeten van honderden trucks, voorafgegaan door pantserwagens.

Op 14 Mei werden belangrijke documenten buitgemaakt waaruit het plan bekend werd, om de stad Djokja met alle man en macht te bezetten, voor de Nederlanders weggingen. De bedoeling hiervan was, het buitenland een eclatant succes te laten zien van de kracht der guerilla's en de Nederlanders te dwingen vlugger hun beslissingen te nemen. Tevens bleek, dat de sultan zich opwierp als commandant van de strijdkrachten rond Djokja.

De pogingen konden vrijdeld worden.

DAGORDER

Stafkwartier T-Brigade

Tijgers,

Binnen afzienbare tijd zult ge het gewest Djokjakarta moeten verlaten. De ontruiming van deze gebieden geschiedt op last van de Nederlandse Regering en NIET omdat ge daartoe werd gedwongen door tegen u gerichte vijandelijke handelingen. Ge zijt militair en moreel ONGESLAGEN.

Bij de bezetting en bij de pacificatie toondet gij zelfbeheersing, kalmte en vastberadenheid. Gij zult deze eigenschappen ook bewaren tijdens deze tragische dagen. Evenals op 19 December 1948 zijn ook thans de ogen van de ganse wereld op u gericht. Evenals toen, reken ik thans op u.

Wij hebben Djokja roemrijk bezet, wij zullen deze streek onbesmet ontruimen.

Djokjakarta, 20 Mei 1949

De Brigade Commandant

w.g. D. R. A. VAN LANGEN,
Kolonel Inf. K.N.I.L.

SCHUNNIG . . .

Wij hebben speciaal in deze spiegel der eigen historie naar de gebeurtenissen rond Djocja in 1949 gezien, omdat nu reeds, van welke zijde het dan ook gebeurt, de voorbereidingen getroffen worden om voor onze komende generaties het échec van het Indië-drama af te schuiven op ons, die voor de vuiligheid konden opdraaien. Wij zijn dit gewaar geworden uit onderstaande brieffragmenten van sobat Aufenacher. Het is (en wie waagt dit tegen te spreken?) schunnig om de misdaad, tegenover Indonesië en Nederland gepleegd, op onze schouders over te hevelen en als een pek-kranen te hangen aan 't kruis van elk onzer duizenden doden ginds. Laat niemand alsjeblieft denken, dat wij het hierbij laten zitten. De zaak wordt uitgezocht en uitgeknocht voor het nationale forum, want we hebben weliswaar véél geslikt, maar dit . . .

M'n kleinzoon: „... en omdat m'n opa en z'n sobats 't niet klaarspeelden, dwongen ze daardoor die sterke Nederlandse regering tot capitulatie.”

Z'n onderwijzer: „Een tien, joggie, een tien! . . .”

„Tot mijn niet geringe verwondering, gaf het „Leerboek der Geschiedenis”, geschreven door Dr J. J. Westendorp Boerma, het navolgende aan onze leergierige, opkomende generatie prijs:

„Daar de Indonesiërs tevens een guerilla begonnen, die niet te onderdrukken bleek, moest de Nederlandse regering toegeven (van Rooijen-Roem overeenkomst)”.

Ter Uwer oriëntatie deel ik U mede, dat ik gedurende 2 jaar in Indonesië heb vertoefd, waarbij inbegrepen de zg. „tweede actie”, als Vaandrig der Infanterie o.a. in de functie van detachementscdt. in Midden Java, waar deze guerilla-activiteit wel het grootst was.

Op bevel van de Ned. regering, moesten wij kampong na kampong, dessa na dessa, voetstoots, zonder schot, prijsgeven. Dit waren plaatsen welke wij met „bloed, zweet en tranen”, ten koste van vele onzer jongens (die ten enenmale onbekend waren met het begrip „wijken”) veroverd hadden.

Uit hoofde van bovenstaande, vind ik het wel diep treurig, dat onze geschiedenis op 'n dergelijke wijze door kennelijke „outsiders” verguisd wordt en nog treuriger vind ik het, dat de opkomende generatie wel eens van de veronderstelling uit kon gaan, dat wanneer het K.N.I.L. en de K.L. beter hun plicht hadden gedaan, zij nu niet aan de armoede waren prijsgegeven. Ik durf te beweren dat, indien de Nederlandse regering van dezelfde gedachten bezield was geweest als het K.N.I.L. en de K.L., momenteel iedereen practisch vergeten was dat er ooit een guerilla-strijd in Indonesië heeft bestaan. De Weledelgeleerde Heer J. J. Westendorp zal waarschijnlijk nooit een antwoord aan een moeder zijn schuldig gebleven. Ondergetekende wel, toen een moeder hem vroeg: „Waarom is mijn jongen dan gevallen, wat voor nut heeft het gehad?” Dit antwoord heb ik niet gegeven omdat ik het niet durfde, maar het had heus niet hoeven zijn: „Omdat wij de guerilla niet konden weerstaan.” Neen, het had moeten zijn: „Omdat wij gevochten hebben in de veronderstelling, dat de regering achter ons stond en koste wat het kost, dit land schoongeveegd moest worden van onverantwoordelijke elementen. Dáár om heb ik, als zijn commandant, niet geschroomd Uw zoon in te laten in een actie welke gevaar voor zijn leven betekende en dit gevaar is gebleken, want hij is achtergebleven, hij is dood. Nu is gebleken dat ik Uw jongen niet mee had hoeven nemen, ik had ook met mijn jongens kunnen gaan zonnen of sporten, want dan waren wij Indonesië nu ook kwijt geweest, maar op een andere wijze, met behoud van Uw jongen en het behoud van veler andere moeders' jongens.” DIT had ik behoren te zeggen maar de moed ontrak mij. En indien ik was gaan zonnen en sporten en met mij alle soldaten, dan had Dr J. J. Westendorp Boerma inderdaad kunnen schrijven: „Daar de Indonesiërs tevens een guerilla begonnen, die niet te onderdrukken bleek, moest de Nederlandse regering toegeven.”

De Pacificatie van Nw-Guinea

Bij herhaling en met overtuiging hebben wij de figuur van de oud-resident Van Eechoud, wiens buitengewoon grote kennis van land en volk van Nederlands Nieuw-Guinea ongebruikt op een bovenhuis in Den Haag is opgepot terwijl „ginds” de hele toestand om een oplossing schrééuwt, — naar voren gebracht in onze publicaties. Van Eechoud treedt duidelijk naar voren in zijn indrukwekkend boek „VERGETEN AARDE”, het dringende pleidooi voor een menswaardige toekomst voor de Papoea. Teneinde zowel de inhoud van genoemd boek, als de figuur van Van Eechoud warm aan te bevelen, — namen wij reeds verschillende fragmenten uit „VERGETEN AARDE” over. Het fragment hieronder behandelt de moeilijkheden en mogelijkheden van het pacificatiewerk.

MOORD EN DOODSLAG zijn eigenlijk door de gehele Papoea-maatschappij gebruikelijk, zij het niet overal in dezelfde graad. Er is geen stam aan te wijzen, waar vóór de pacificatie vrede heerste. De organisatie van die maatschappij en de sociale en godsdienstige begrippen brachten dat mee, maakten doodslag veelal tot een plicht.

Men stelle zich nu echter niet voor, dat dit bedrijf veel heeft uit te staan met persoonlijke moed. Daar is het ook niet om begonnen en in heel veel gevallen zouden wij de daad zelfs uitgesproken laf noemen. Meestal gaat het er slechts om een „leven” te nemen, hetzij omdat er een leven is verloren gegaan, hetzij omdat het leven van het slachtoffer nodig is voor eigen sacrale oogmerken. In die gevallen is voldaan aan de eis door een willekeurig leven te nemen, zij het van man, vrouw of kind. Het doet er zelfs in de ogen van de Papoea niets aan af of die vrouw of dat kind, weerloze slachtoffers dus, zelfs nog in een hinderlaag zijn gedood, als het resultaat maar bereikt is.

Een jongetje van een jaar of zeven is bij het spelen door een kameraadje in de Mamberamo geduwd en het kind is verdronken. Het leven van dat kameraadje is verbeurd; tegenover leven behoort leven te staan en de gemeenschap billijkt de moord. Maar de vader die het verlies leed zal niet openlijk er op uit gaan en het kind een pijl in het lichaampje jagen. Hij zal desnoods dagen en weken wachten, tot hij het uit een hinderlaag kan doden, zonder dat iemand het ziet. Zoals gezegd: ofschoon de gemeenschap de daad billijkt en iedereen de pijl in het lijke herkent.

Bij de meeste Papoea-stammen is de vechtwijze praktisch altijd sluip-

moord en verraderlijke overval. Wanneer men hun eigen verhaal hoort, klinkt het erg flink, maar de werkelijkheid is anders. „Toen werd Ewan vreselijk kwaad en schoot Obesie dood.” Men denkt dan aan een tot razernij gedreven Ewan, die schuimbekkend van woede zijn pijl en boog grijpt, op Obesie afstormt en de onverlaat een pijl door het lichaam jaagt. Maar bij verdere informatie blijkt dan, dat Ewan dagenlang op de loer is gaan liggen, tot hij de kans schoon zag zijn tegenstander vanuit een hinderlaag neer te schieten.

Ook bij overvallen in groepsverband gaat het niet anders. Men sluipt naderbij, bij voorkeur in de nacht, en schiet bij het ochtendkrieken een salvo pijlen af. Gewoonlijk is het besluipen wel zo geruisloos gebeurd, dat de tegenpartij volkomen verrast is en zo snel mogelijk aan de haal gaat, voorzover zij het leven er af heeft gebracht.

Dr Bijlmer beschrijft het verhaal van zo'n overval in zijn boek: „Met de Centraal Nieuw-Guinea-Expeditie Ao 1920 naar een onbekenden Volksstam in het Hooggebergte”. Dit

verhaal wordt nu nog op Pionierbivak in geuren en kleuren met enthousiasme en schitterende ogen als een onvergelijkelijke heldendaad afgeschilderd. Men zou werkelijk onder de indruk komen van de moed en de doodsverachting dezer krijgers! Toch was het niet anders dan dit: een troep Kaowerawedj legde zich in hinderlaag op een plaats waar zij wisten dat enige Monao, die op bezoek waren geweest op Pionierbivak, in hun prauw voorbij moesten komen. Toen deze dan ook dit punt passeerden, practisch weerloos in hun wankel vervoermiddel, kwam er een overmachtig salvo pijlen, dat drie der vijf inzittenden onmiddellijk doodde. De prauw sloeg om en de beide overlevenden raakten te water. Zij wisten de oever van Pionierbivak te bereiken, waar de dappere Kaowerawedj hen nog nakwamen om hen verder te verwerken, hetgeen de leden van de expeditie echter verhinderden.

Wanneer zo'n overval dan ook niet instantelijk gelukt, wanneer er dus ernstig verzet komt van de tegenpartij, is het pleit spoedig beslecht: de aanvallers gaan aan de haal. Wanneer ambtenaren zoiets overkomt is onmiddellijke tegenaanval dan ook het beste middel.

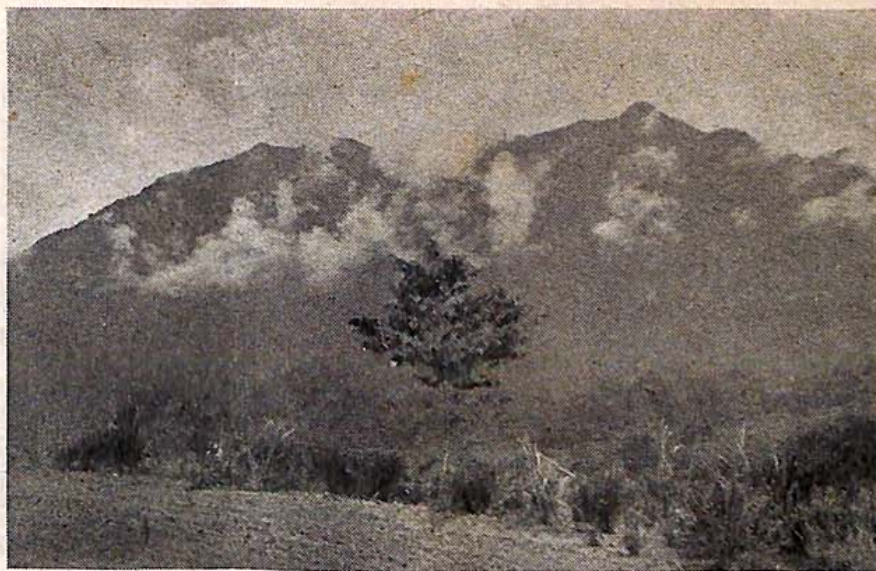
In 1913 zat de luitenant Stroeve aan de monding van de Waipoga met een kleine troep te wachten op een schip, dat over tijd was. Gebrek aan vivres noopte hen iets eetbaars te gaan zoeken, maar Stroeve en een metgezel deden dat, onbegrijpelijkwijze, zonder een vuurwapen mee te nemen. Plotseling werden zij overvallen door een groep Papoea's, die een salvo pijlen afvuurde, echter zonder iemand te raken. Stroeve trok zijn klewang en rende recht op de troep af, die onmiddellijk aan de haal ging; behalve één man, die, alvorens weg te rennen nog even een pijl afschoot. Ongelukkigerwijze trof deze éne pijl doel en kostte Stroeve het leven, terwijl de vijanden in geen velden of wegen meer te bekennen waren en ook niet zijn teruggekeerd.

Wanneer de Papoea een aanval doet op een gouvernements-patrouille, dan is dat gewoonlijk omdat hij de kracht van vuurwapenen niet kent en numeriek in de meerderheid is. Om dezelfde reden denkt hij ook te kunnen weerstaan aan een afstraffing

door patrouilles, als die nodig wordt geacht wanneer de bevolking niet naar rede wil luisteren. Zijn overmoed wordt nog groter, als er gebeurtenissen aan vooraf zijn gegaan, die door hem als een nederlaag van de tegenpartij worden beschouwd. Tijdens de Militaire Exploratie werd op een der zijrivieren van de Idenburg aan een patrouille de weg versperd door een flottielje prauwen, bemand met Papoea's met klaarblijkelijk zeer oorlogszuchtige bedoelingen. De commandant had weinig vivres meer en daar hij toch van plan geweest was nog maar één dag door te varen, achtte hij het — zeer terecht — niet verantwoord voor dat doel een bloedbad te riskeren. Hij maakte dus op humane gronden rechtsomkeert. Men kan er staat op maken, dat de Papoea's dit als een vlucht hebben opgevat. Vooral toen in dezelfde streek van de andere zijde een landpatrouille naderde, die de terugtocht blies omdat de commandant een pijlschot in de dij kreeg en de patrouille te zwak was voor verdere actie. Door het uitbreken van de oorlog werden er geen patrouilles meer gemaakt, zodat de scheve verhoudingen niet werden recht getrokken en de Papoea's daar wel grootse overwinningfeesten zullen hebben gevierd. Het is dan ook niet verwonderlijk, dat de kapitein Grashuis in 1926 in die streek met zijn gewapende politie een behoorlijk georganiseerde aanval moest doen, voordat deze heren zich gewonnen gaven.

Pacificatie kan praktisch altijd verlopen zonder bloedvergieten. Dat was dan ook het dominerend beginsel in het beleid van gouverneur Murray in Australisch Papua. De wilde Papoea is steeds geneigd zich tegen de vreemde indringer te verzetten; dat ligt nu eenmaal in zijn lijn. Maar hij zal dat verzet ook alleen maar volhouden, zolang hij nog geen besef heeft van de macht, die tegenover hem staat. Met enige tact en geduld lukt het vrijwel steeds om hem dat begrip bij te brengen, voordat het tot bloedvergieten is gekomen.

Wanneer het echter bepaald nodig is om op te treden, dan moet dit zo vroeg mogelijk gebeuren, want onze humane beginselen kent deze tegenstander niet. Hij ziet er slechts zwakte in en elk terugtrekken is voor hem een aanleiding tot een overwinningfeest, sterkt hem in zijn verzet. Het gevolg is, of kan althans zijn, dat in een later stadium bloedig moet worden opgetreden. In 1938 was er in de omgeving van de Wisselmeren een dergelijk geval. De bevolking uit die streek trad zeer arrogant op en draaide ook niet bij

Achter de lieflijkheid van het aanzicht schuilt het duistere, woeste hart van Tanah Papoea, wachtend op het levenbrengende licht van de dageraad.

toen wij vriendelijk tot hen kwamen en geschenken gaven. Tenslotte werd mijn bestuursassistent, die er met een slechts kleine patrouille was, de kampong uitgegooid met de aanzegging, dat hij doodgeschoten zou worden als hij terug durfde te komen. De achtergrond was in dit geval volkomen duidelijk: ik was de nederzetting aan het bouwen in het gebied van een stam, die de vijand was van de opstandige stam. Daardoor werden wij in hun ogen automatisch ook hun vijanden.

Er zou tenslotte tegen opgetreden moeten worden, maar gezien de mogelijkheid van bloedvergieten seinde ik daarover eerst aan de Resident van Ambon, al verwachtte ik dat er hoogstens één slachtoffer zou vallen. De Resident wenste echter geen enkel risico te lopen en verbood de actie, met de opdracht alsnog te trachten contact langs vriendschappelijke weg tot stand te brengen. Dit is echter mij — en ook daarna de Bruyn — mislukt, met het gevolg dat, toen de situatie onhoudbaar werd, de Bruyn tenslotte toch moest optreden; hetgeen, naar ik meen, zeven doden kostte.

Wij zagen reeds eerder dat de oorlogen in het centrale gebergte niet zo onschuldig zijn als ze lijken. Een „stand” van 11-6 betekent reeds 17 doden en nog een minimum van 5 op komst, gesteld dat het de partij van de „11” niet lukt om de „score” hoger op te voeren.

Behalve de gewone gevallen van sluipmoord en overval kent men echter aan de Wisselmeren nog een vorm van oorlogvoeren, die wat „sportiever” is, meer ridderlijk en middeleeuws aandoet. De ene partij, gemeenlijk die welke aan de ver-

liezende hand is, daagt de andere partij uit om het nu maar eens uit te vechten. Het slagveld en het uur „U” worden vastgesteld en aan beide zijden staat men dan in drommen honderden pijlen te verschieten. Wordt er een voltreffer geboekt, dan gaat er een luid gejuich op en aan de andere zijde wordt het slachtoffer weggesleept. De vrouwen van beide zijden rennen over het slagveld om de pijlen op te rapen en aan hun mannen terug te brengen; zij worden klaarblijkelijk als neutraal beschouwd. Oorlog is tenslotte ook mannenwerk!

Is de gelijkmaker gevallen, dan kan men vrede sluiten. Anders gaat de oorlog verder. Vrede zonder gelijkmaker is onbestaanbaar en de controleur heeft zich daar eenvoudig bij neer te leggen als hij geen politiemacht heeft. In een geval, waarbij de verliezende partij één achterstond en wapenstilstand had geweigerd, kwam het betrokken stamhoofd een week later bij de controleur triomfantelijk vertellen: „Mijnheer, ik heb hem; we staan gelijk. Nu kunnen we vrede sluiten.” Het klinkt in zekere zin grappig, maar behalve dat het doden kost, is het droevig, dat het Bestuur geen machtsmiddelen heeft om zijn gezag te doen gelden. Met een politiemacht, waarvan de „uitruksterkte” zo iets als 5 man is, komt men in dit zware terrein niet ver en de hele situatie is een aanfluiting van het Nederlandse gezag. Gelukkig houdt men bij de nieuwe begroting rekening met een flinke uitbreiding van het politie-apparaat, hetgeen hard nodig is en bovendien in ons eigen voordeel.

Aan de Wisselmeren werd het pacificatieproces onderbroken door

de laatste wereldoorlog, maar normaliter is na vijf jaren van goed, streng en rechtvaardig bestuur — waarbij intensieve patrouillegang plaats heeft — een streek gepacificeerd. Men kan er dan met een wandelstok doorheen wandelen. Deze periode, waarvan de lengte natuurlijk van streek tot streek varieert, is tevens de voorbereiding, de inleiding, zonder welke men onmogelijk werkelijk opbouwende arbeid kan verrichten. Eerst wanneer dit tijdperk achter de rug is, wanneer een zekere bestuursdiscipline is gebracht, is het mogelijk de bevolking economisch te gaan inschakelen. Het is dus van belang, ons bestuur snel en goed te brengen.

Wanneer de pacificatie vreedzaam verloopt bespaart ze de Overheid veel last en moeite, want de Papoea is geen gemakkelijke tegenstander en het is allesbehalve eenvoudig om hem te vangen. De Atjeh-methoden baten hier niet: de Papoea heeft geen plaatsen waar hij komt fourageren en waar hij opgewacht kan worden. Hij kan geheel leven in het bos en dat onbeperkt volhouden. De jacht op het bekende hoofd Erika in de Vogelkop heeft jaren geduurd en het is het militaire detachement aan de Anggi-meren nooit gelukt hem te pakken te krijgen. Tot het Bestuur besloot Erika zijn zonden te vergeven, hem middels boodschappers enige geschenken aanbood en liet verklaren, dat hij niets had te vrezen, mits hij zich nu kwam melden en zich dan verder aan de wet zou houden. Erika heeft zich prompt gemeld en tot aan de oorlog geen moeite meer veroorzaakt.

Afgezien van de praktische onmogelijkheid dergelijke gewiekste bosbewoners in dat zware terrein te vangen, was dit naar mijn mening de enig juiste oplossing. Men kan immers tegenover dergelijke volsla-

gen wilde-Papoea's moeilijk van een prestigekwestie spreken en daarom gerust met hen onderhandelen. Bovendien kan men hen niet gaan straffen voor handelingen, waar ze het verkeerde nog niet van inzien.

Gelukig zijn de Papoeastammen nooit gezamenlijk in verzet gekomen. Colijn had hier echter destijds wel in voorzien; hij had voorgeschreven, dat in zo'n geval de exploratiedetachementen moesten terugtrekken. Dit was zeer juist; want dan zouden er geen compagnieën maar regimenten nodig zijn geweest. De Papoea is een grootmeester in het sluipen en de stiekeme bepijingen zouden het moreel van elke troep gebroken hebben.

Het is voor mij een vraag of de Papoea van deze generatie een goed soldaat kan worden. Wij zagen hoe zijn strijdwijze van nature was: sluipoverval, hard toeslaan; wanneer er tegenstand komt: weglopen. Zo hebben de Papoea's op Biak, waar enige duizenden Japanners in het bos zaten, uitstekend werk verricht. Japanse kampen van 100 tot 150 man werden door 10 Papoea's overvallen en telkens vielen er tientallen doden. Maar als de vijand tot bezinning kwam en terug wilde vechten, waren de Papoea's allang weer verdwenen — op zoek naar een ander kamp — om na enige weken, teruggekeerd, opnieuw toe te slaan.

Het is echter ettelijke malen voorgekomen, dat een sterke Papoea-patrouille, op een paar Japanners stotende, onmiddellijk uit elkaar spatte. Geen gebrek aan moed, maar een natuurlijke actie. Vlak daarop kwamen ze dan weer aansluipen en het eind van de Jap was zeker. Bij Sko, een der kampings ten Oosten van Hollandia, stiet een Nica-luitenant met een patrouille op een aantal Japanners. Prompt lag de luitenant op de grond en begon opgewekt te

schieten. Tot hij tot zijn ontzetting bemerkte, dat hij 'n „one man army" vormde; zijn Papoea's waren verdwenen. Die hadden zich verspreid, maar waren ook onmiddellijk begonnen terug te sluipen. — De vijand was spoedig geliquideerd.

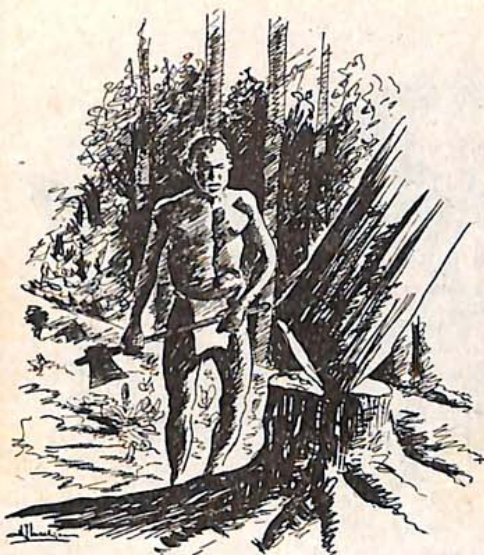
Het is daarom de vraag of de Papoea van deze generatie aan zijn natuurlijke aandrang om bij verzet te verdwijnen, zal kunnen weerstaan, wanneer hij in een andere oorlog bijvoorbeeld in compagniesverband zou moeten vechten. Hij krijgt tenslotte in vreedstijd nimmer een natuurgetrouwe training en hoeveel jaren zouden er nodig zijn om hem te leren in werkelijk gevaar die aandrang effectief te onderdrukken?

Als verkenner — en gebruikt op hun eigen wijze — zijn ze onovertroffen en ze hebben daarvan meerdere staaltjes getoond. In 1946 kreeg ik bericht, dat er een geheim Japans kamp zou zijn op enige uren afstand van Hollandia. De informanten beweerden, dat er wel honderd Jappen zaten. Hoewel verwachtend, dat dit sterk overdreven zou zijn, besloot ik toch veiligheidshalve het gehele Papoeabataljon in te zetten — toen 250 man sterk.

Midden in de stikdonkere nacht, dwars door maagdelijk oerwoud, heeft deze sterke macht dat bivak omringeld, zonder enig geruis te maken. Het bleken slechts zes Japanners te zijn, die zich bij het licht worden, volkomen onbewust van enig gevaar, gingen wassen en aankleden. Tot het kommando: „Salvo-vuur — aan — vuur" weerklonk.

Moderne Papoeakrijger,
trouw aan die hem trouw zijn, de
verschrikkelijke dood voor wie hem
verkoop.

Wij lezen de laatste tijd in sommige Nederlandse kranten weer de ondeskundigste en gekleurdste berichten over de nutteloosheid van het soevereiniteitsbehoud over Westelijk Nieuw-Guinea. Vele van die klanken zijn zowat klassiek geworden: speculerende op de kruideniersmentaliteit (die eeuwen geleden wel vermocht houten schepen met ijzeren mannen uit te sturen naar eilanden van moeras en bos), wordt er gefantaseerd dat Nieuw-Guinea's bodem arm is en een exploitatie onwaardig. Op tentatieve wijze wordt dan daarbij als „bewijs“-materiaal aangehaald het absolute ontbreken van concrete gegevens omtrent mineralen, houtsoorten en -hoeveelheden, visserij, bodemgesteldheden, enz. enz. en de lange lijst van mislukkingen.

Wij hebben er reeds verschillende keren duidelijk op gewezen, dat het ontbreken van deze gegevens niet ligt aan de schraalheid van bodem en mineraal, maar aan de wijze, waarop thans, dank zij het „beleid“ van Den Haag en Hollandia, verzuimd wordt intensieve onderzoekingen te doen, hoewel Nederland over meer dan voldoende deskundigen kan beschikken die binnen korte tijd de exacte rapporten, gegevens en adviezen zouden kunnen produceren die noodzakelijk zijn om zowel het particuliere als ondernemerskapitaal te interesseren voor investeringen in Westelijk Nieuw-Guinea.

Ten bewijze, dat er heel veel niet klopt met de huidige gang van zaken ginds, publiceren wij hiernaast enkele concrete vragen over slechts één facet, wier beantwoording ons volk (en in de eerste plaats de voorstanders van het „wég met Nieuw-Guinea!“) op andere gedachten zou kunnen brengen.

Alhoewel wij vrezen, dat die beantwoording niet zal passen in het huidige regerings-„beleid“ . . .

Regering, hier zijn 'n paar VRAGEN

Bij herhaling hebben wij het beleid in Nieuw-Guinea gehemeld en wij deden dit in scherpe bewoordingen omdat wij van mening zijn, dat een reeks van dergelijke mislukkingen onmogelijk alleen geweten kan worden aan incompetentie en wij tegenover dat andere, dat Nieuw-Guinea een slechte naam blijft toewijzen, alleen met kracht en zonder ontzien van zere benen en heilige huisjes kunnen staan.

Wellicht zijn er vertegenwoordigers in de Kamers, die voor ons aan de Minister de navolgende vragen willen stellen, opdat ons volk duidelijk wete waar de belastingcenten blijven, die bij tientallen miljoenen in de bodemloze put, die Nieuw-Guinea thans is, verdwijnen.

Nieuw-Guinea is bijna geheel overdekt met bossen.

Het ligt voor de hand, dat men allereerst daar het oog op richt, gezien de wereldbehoefte aan hout in het algemeen en de behoefte aan hout in Nieuw-Guinea in het bijzonder. Nederland zelf heeft ook veel hout nodig, dat het tegen de viezen en hoge prijzen uit het buitenland moet betrekken. Denken wij slechts aan hoe onlangs de houtprijzen en daarmee de papierprijzen, weer enorm gestegen zijn!

Het is vanzelfsprekend dat wij ons afvragen of Nederland niet althans een deel van zijn behoefte kan dekken door leveringen uit Nieuw-Guinea. Tot dusverre was altijd de tegenwerping dat tropische bossen niet exploiteerbaar waren, maar men begint nu toch blijkbaar ernstig over exploitatie te denken, zie bijv. de plannen met Suriname. Tenzij „men“ natuurlijk van oordeel is, dat de bossen daar minder tropisch zijn dan in Nieuw-Guinea . . .

Levert Nieuw-Guinea hout?

In het jaarverslag van 1950 vinden wij vermeld een uitvoer van 61 ton. Wanneer wij daartegenover voor het jaar 1949 een uitvoer van 5060 ton zien staan, dan kan het niemand verwonderen, dat wij daarover bedenkingen koesteren.

En het is nog erger: als we goed zijn ingelicht, dan heeft Nieuw-Guinea in 1950 ruim 1000 ton en in 1951 zelfs 4000 ton hout INGEVOERD, wij herhalen: INGEVOERD, vanuit . . . Borneo.

En dat, terwijl, naar ons stellig is medegedeeld, nog 3000 ton prachtig ijzerhout in het zeewater is blijven liggen en daar is verrot. Deze 3000 ton behoorde tot een partij van 8000 ton, door de opperhoutvester Lundquist in 1949 gekapt, van welke partij 5000 ton werden verscheept.

Wanneer wij dus de huidige situatie overzien, moeten wij tot de conclusie komen, dat het bestuur nog niet in staat is, Nieuw-Guinea zich te laten voorzien uit eigen houtvoorraad. Terwijl het bos begint in de tuin van datzelfde bestuur . . . terwijl men bos moet omkappen voor elke meter tuin, die men wil aanleggen . . .

Hoe zit dat?

In het boek van Dr Klein vinden we in de exportcijfers, dat dit volkomen vergeten en verwaarloosde gebiedsdeel het zelfs klaar speelde om in vroeger jaren honderden, in vele jaren zelfs duizenden tonnen hout te exporteren. Hoe komt het dan, dat Nieuw-Guinea, nu het autonoom is geworden en zelfs over een complete dienst van het Boswezen beschikt, duizenden tonnen moet invoeren? Hoe komt het, dat Australiërs bij ons concessies aanvragen (en die, naar wij menen, ook al verkregen hebben) voor houtaankap op Nederlands gebied, terwijl wij zelf hout importeren? Gaan wij straks soms van deze Australiërs hout terugkopen?

Waar blijft ons eigen onderzoek? Hoe staat het bijv. met Poelau Adi, waar 125.000 kubiek ijzerhout, 225.000 kubiek Pometia (een zachte timmerhoutsoort), 50.000 kubiek Mahonie en 250.000 kubiek andere verkoopbare houtsoorten staan? Hoe ver is het onderzoek aan de Mamberamo gevorderd, waar volgens Van Eechoud honderdduizenden tonnen langs de rivieroever staan?

WIE BEANTWOORDT ONS DEZE VRAGEN?

TEMPAT-PIEKERANS

van Mastufa

X 25 APRIL

Vandaag heeft weer een loodzware piekeran aan Mastufa's hart gehangen en hem omlaag getrokken naar de rand van zijn tempat om het uit te broeden. De piekeran is tot hem gekomen in de vorm van een grauwoedkoop papier met de gestencilde uitnodiging voor een kerkdienst ter gelegenheid van 25 April, de dag dat twee jaar geleden de Nederlandse vlag overal in de Zuid-Molukken (behalve op het ereveld) met eerbiedige handen werd gestreken en daarvoor in de plaats moedig, verbeterd en nog vol vertrouwen de vierkleur van de zelfstandige republiek Maloeke Selatan naar de top steeg.

Omstreeks deze zelfde tijd vierten Nederland en Engeland het Van Riebeeckfeest van Zuid-Afrika. Grappig... in Zuid-Afrika rommelt en bliksemt 't vanwege de gevloekte rassendiscriminatie en in Nederland lopen 11.000 Amboneze ontheemden hun heimwee naar het vermorzelde vaderland op te vreten. En móoi dat die Van Riebeeckfeesten waren.....

Deze wereld druist van twee geluiden: het onheil van een dreigende oorlog en het pleidooi voor de rechten, de vrijheden en de waardigheid van de Mens. Mastufa kan zo langzamerhand die twee geluiden niet meer onderscheiden, ze zijn allebei hard en vals en zijn merkwaardigerwijs niet eens met elkaar in wanklank. Tjoba, denk zelf na: wat is er in wezen terecht gekomen van die Waardigheid en Vrijheid en Recht van de Mens? Het zijn even onbetrouwbare en schommelende begrippen als de Beurskoersen van sommige producten uit Indonesië en dat komt waarschijnlijk, omdat de Mens ook maar een product is op de wereldmarkt van de Grote Politiek.

Natuurlijk... Mastufa ijlt maar wat, maar zou hij ook niet de kouwe koers krijgen van het gedonderjaag met zijn hart en geweten, zoals bijvoorbeeld met die Ambon-affaire? Mastufa heeft telkens het aspirientje tegen de politieke koorts ingenomen, hem toegediend door erg hoge en erg officiële orangen, — dat ondanks alle geharrewar en chaos de mensheid een verheugende evolutie doormaakt die tenslotte móet resulteren in een paradijsbetoel. Nou zou Mastufa toch wel erg graag willen weten, hoe dat dan bijvoorbeeld zit met de evolutie der concentratiekampen, die verdoemde vondst van een onmenselijk brein. Lanewe 't eens bekijken: toen de Zuid-Afrikaanders het Britse diamant-imperialisme van achter d'r koppies en doeringbooms van zich afkalden, werden de eerste concentratiekampen in de geschiedenis van de Mensheid gecreëerd. Mastufa herinnert zich het hartverscheurende gedicht „Seepkissie“, het gesprek van een Boer met een Londen's zeepkistje, dat helemaal over de oceaan naar de Tafelberg was gekomen en daar als laatste inhoud 't uitgeteerde lijkje van een Boerenjoggie uit een Brits concentratiekamp ontving. In de verslagen van de historische optocht in Zuid-Afrika van dezer dagen heeft Mastufa de wagen gemist waarop alleen maar dat zeepkistje moest staan, desnoods geflankeerd door prikkeldraad en bajonetten; nou bepiekert Mastufa dat dat natuurlijk expresselijk er niet bij was, omdat die optocht „historisch“ was en je kan niet bepaald zeggen dat het concentratiekamp historisch is. Aan Ambon's paradijslijke stranden worden er nog een aantal geëxploiteerd door het democratische lid der Verenigde Naties, Indonesië. Trouwens, Mastufa's eigen pamerinta is er ook niet zo erg vies van, maar dat zal 't Nederlandse volk straks zelf wel ondervinden.

Ja betoel, er is een evolutie gaande en Mastufa heeft zware koppijn en een onblusbaar heimwee, maar dat komt omdat die evolutie hem nou niet bepaald in gunstige zin voorkomt. Hij erkent in Ambon een evolutie in Nederlandse betrouwbaarheid, stoerheid, eerbaarheid, onverzettelijkheid en trouw; en die evolutie is een onmetelijk moeras van drijfzand waaronder het absolute Niets alles opslokt. Hij heeft koppijn van alle mooie woorden en beloften en plechtige garanties en hij heeft heimwee naar een onbesmeurde Nederlandse vlag. Alles komt zo bij elkaar en geen nacht is duisterder dan dit grote probleem waarmee Mastufa's hart en geweten worstelen.

De gehele wereld schreeuwt (en terécht) om rust, schoonheid, waardigheid en het Mens-zijn en al schreeuwende worden al die hoogste normen, waardoor God de Heer dit tweeënige monster Mens Zijn representatie waardig achtte, met de voeten getreden en verguisd.

Op 25 April zullen de Ambonezen bijeenkomen. Niet voor een politieke protest-bijeenkomst, maar in een stille ruimte waarin zij alleen kunnen zijn met God, die zij driehonderd-vijftig jaar geleden door onze voorvaders leerden kennen en eren en vertrouwen en voor Wiens aangezicht eenmaal Amboneze en Nederlander zullen staan, maar dan gelijkelijk en niet de een weerloos en de andere gewapend met het ongenadigste zwaard: de politieke corruptheid. Op die dag zullen de Ambonezen ongetwijfeld zingen ter ere van God. Mastufa mocht wensen dat er dan de microfoons van alle Nederlandse omroepverenigingen staan opgesteld en dat geheel Nederland een uur of wat vrijaf nam om bij de radio's naar de Ambonezen te luisteren. Mastufa weet heus wel dat we hard moeten werken en zo, — maar heus, de tijd besteed aan het luisteren naar de Ambonezen, kan de oplossing brengen voor de zware koppijn en het heimwee van geheel Nederland. Mastufa heeft toentertijd (ach, sajang-sajangé....) de Ambonezen in hun landelijke kerken reeds horen zingen en het nooit meer kunnen vergeten; toen was het nog in een tijd dat zij geloof en liefde en vertrouwen voor Nederland in hun hart hadden en hun koralen juichten de dank aan God. Maar sindsdien is er wel het een en ander veranderd en hun hart zal nu loodzwaar zijn van pijn en daarom zal hun gezang een andere, huiveringwekkende klank hebben. Kreeg daarom Nederland maar de gelegenheid daarnaar te luisteren. Het zou de Historie horen en de Nederlandse eer en betrouwbaarheid en ijeren onomkoopbaarheid van die Historie; het zou de stemmen beluisteren van generaties Ambonse doden.

Misschien zal er dan wel iets veranderen in Nederland.

Wat denk je hier van?

Onze woningproblemen

Inderdaad is de woningnood een van de grootste plagen van deze tijd, zoals in het artikel van sobat Dekker en de toelichting van de redactie hierop al tot uiting kwam. Er zijn grote, zeer grote wantoestanden in het woningprobleem. Wij die in de bouwrij zitten, weten dit drommels goed. En dat de Minister ons met praatjes zoet houdt en we achteruit hollen met het woningtekort, weten wij ook. Telkenmale als ik in de krant weer een optimistische uitspraak lees, als zou de woningnood dan en dan opgeheven zijn, word ik wild, omdat ik weet hoe de mensen hiermee beduvelsd worden. Maar ach, wat doe je als enkeling daaraan? Immers, ook in de bouwrij zelf zitten vele figuren, die het momenteel een gezegende tijd vinden en er belang bij hebben dat deze wantoestand zo lang mogelijk duurt. Straks kom ik hierop nog terug.

DE WONINGNOOD is erg; ik heb ze gezien, de huizen in N.-Brabant, de provincie, die wel helemaal de verschoppeling schijnt te zijn op woningbouwgebied.

Een woning met twee kamers, een woonkeuken en een flinke zolder, gedeeld meneer, door twee gezinnen met ieder zo'n 6 à 8 kleine kinderen. En dat is dan nog een van de z.g. betere gevallen.

De sobats van de redactie trokken een vergelijking met West-Duitsland, daar werd pas gebouwd. Best, mag ik nu een vergelijking trekken met dat wonderland Amerika?

Is er daar geen woningnood? Dat dacht je maar. Om die grote steden heen, met hun enorme wolkenkrabbers, liggen hele wijken van z.g. nissenhutten (quonsets), weet je wel, met zo'n gebogen dak van ijzeren golfplaten. En daar is het grootste deel van de gedemobiliseerde militairen in ondergebracht.

En dat is in Amerika, dat land der wonderen.

Maar jullie vragen naar de manier om uit deze grote nood te komen; daartoe wil ik eerst even teruggrijpen naar de toestand van vóór de laatste oorlog. Laat ik beginnen met een vraag, of liever een hele batterij vragen.

Was er vroeger woningnood? Waren er toen veel samenwoningen? Werden er toen bouwvallige krotten bewoond? Stonden er toen veel goede woningen leeg met een bordje „te huur” erop?

Mijn antwoord op al deze vragen is: Ja! Men woonde voor de oorlog in de steden z.g. „twee-hoog-vóór” en „twee-hoog-achter”, weet je dat nog? Weet je nog, om maar eens wat te noemen, dat al die krotten in de

binnenstad van Rotterdam, die in de oorlog verwoest zijn, vóór de oorlog allemaal bewoond waren? Weet je ook nog, dat de bordjes met „te huur” er op, niet te tellen waren? Hoe was dit nu allemaal mogelijk? Wel, de gemiddelde arbeider verdiende niet genoeg, om zich zo'n goede woning met „te huur” er op, te kunnen veroorloven. Die woning was voor hem te duur, en daarom woonde hij „twee-hoog-vóór” of „achter” in een bouwvallig en gammel krot in de binnenstad.

Toen hadden we nog het particulier initiatief, wat ik hemelhoog prijs, maar waaraan toen blijkbaar iets haperde. De oorzaken hiervan aan te wijzen laat ik wijselijk aan anderen over. Nu, na de oorlog kregen we de overheidsbemoeiing. Best, dat deze overheid waakt tegen excessen in het particulier initiatief is goed, maar een overmatige bemoeiing is funest, dat zien we o.a. aan de woningbouw.

Waar zit 'm dat nu in, dat er niet méér gebouwd wordt of kán worden? Wel, de Minister zegt het ook: een woning is duur. Een goedkoop prul van een woning kost altijd nog zo'n 10.000 gulden. Dat geld moet zijn rente opbrengen en dus moeten de huren omhoog, anders steekt niemand meer geld in de woningbouw. Jullie hebben dezer dagen al een heel mooi verhaal over de huurverhoging in de krant kunnen lezen. Maar die huurverhoging brengt consequenties met zich mee.

Als vandaag of morgen, de gemiddelde arbeider de hoge huurprijs niet meer kan betalen, krijgen we dezelfde toestand als vóór de oorlog. „Twee-hoog-vóór” en „twee-hoog-achter”-wonen en zeer veel bordjes met „te huur” op de dure woningen.

Zijn we dan even klaar? Dan is waarempel het woningtekort opgeheven. Dan hoeven we niet meer te bouwen, er staan dan immers zelfs woningen leeg. Dan zou de Minister nog gelijk krijgen ook, met zijn „over vijftien jaar zijn we uit de woningnood”.

Maar zo is het nu eens een keer niet, vrienden, die toestand met de woningen voor de oorlog was rot, ontzettend rot, en die wensen wij nooit meer terug.

Daarom mogen volgens mij de huren niet omhoog. Maar dan komt er geen kapitaal beschikbaar om te bouwen. Best, wat is nu eenvoudiger dan dit: **We bouwen goedkoper, de huren behoeven dan niet omhoog en het wordt aantrekkelijker om kapitaal in de woningbouw te steken, die dan ondanks de lage huren, tóch zijn rente oplevert.**

De kostprijs van de woning moet dus omlaag. Maar de grote vraag blijft: hoe maken we de woningen goedkoper?

Wel, volgens mij, door de woningen in grote gedeelten van de fabriek te laten komen, zó van de lopende band.

En door alle woningen hetzelfde te maken, kunnen de onderdelen ook precies gelijk zijn, wat zeer goedkoop werkt.

Ik hoor jullie al huiveren. En een bezwaren dat men hiertegen inbrengt! Natuurlijk, de woningen zullen er aan de buitenkant niet mooier op worden, bovendien staat heel Nederland dan vol met allemaal van diezelfde soort woningen. Maar laten we eerlijk zijn maats, de woningen waar op 't ogenblik heel Nederland mee volgezet werd en nog wordt, zijn die zo mooi? En zijn die niet allemaal hetzelfde? Neen er zitten heel kleine verschillen in, net genoeg om ze duur te maken. Je moet eens gaan kijken in de buitenwijken van je woonplaats, en dan moet je mij eens vertellen of dat soms mooi is. Allemaal dezelfde soort lage huisjes of allemaal dezelfde hoge flatbouw. En het is nog duur ook. Maar als je met die fabriek-methode op tafel komt, zegt men, dat het zo vreselijk lelijk is. Met die „men” bedoel ik vooral het Ministerie van

Wederopbouw en zeer veel architecten hier te lande.

Maar wat wil men dan? Het is kiezen of delen, of weet „mén” soms een andere, betere, oplossing?

Vele sobats, die zelf ook in de bouw zitten zullen zeggen, dat de baksteenbouw momenteel nog steeds goedkoper is dan de fabricage in de fabriek. Maar dat komt, omdat men halfslachtig is en het niet ver genoeg doorvoert. Men zit met die fabriekbouw te klungelen inplaats van op te schieten. Bovendien wordt het van alle kanten gesaboteerd.

Immers als men de onderdelen zo maar heeft neer te zetten, kunnen de aannemers en bouwers wel naar huis gaan. En als alle woningen gelijk zijn behoeven de architecten niet meer te ontwerpen. Zij verliezen daardoor hun boterham. Dat is wel-

iswaar érg beroerd voor hun, maar mogen we daarom die goedkopere ontwikkeling tegengaan? Neen, toch zeker?

Om misverstand te voorkomen: ik heb geen aandelen in zo'n fabriek, en ik werk zelf bij een architect, dus ik kom óók op de keien als er geen werk meer voor de architect is.

Maar wat bliksem, dat zijn toch maar kleine belangen vergeleken bij de grote woningnood? En dat die groot is weten we allemaal drommels goed en ondervinden velen van ons aan den lijve. Al jarenlang en wie weet hoe lang nog.

Beste sobats, hiermede heb ik gezegd wat me op het hart ligt. Ik weet, dat dit de enige oplossing is. Maar het grote deel van het volk en ook velen van jullie zullen me wel

niet bijvallen. Want, weet je, wanneer je de mensen de waarheid zegt, en die klinkt onaangenaam, dan stoppen ze ogen en oren dicht en willen niet zien en luisteren, ook al tippelen ze in volle vaart de afgrond in.

Dus in het kort: de woningen moeten goedkoper worden en om dat te bereiken, lopende band-werk van de fabriek.

Er is best een fatsoenlijke oplossing voor te vinden, als we maar willen.

En wie het niet met me eens is, kom op met je reacties, we leren er allemaal wat van.

En wie in de (woning)-nood zit, ik hoop voor jullie dat we er gauw uitspringen.

Jullie sobat
A. M. Speulman, Leiden

In ons vorig nummer nodigde Sobat Bakker de heer Evert Vermeer, Tweede Kamerlid en bekend radio-commentator („Op de korrel”, de dingen van de dag bekeken door een rode bril) uit, het artikel van me T. Q. Dekker (ons 9e nummer) betreffende de woningnood in ons land en de dubieuze overheidsvoorlichting daaromtrent, te bespreken voor de radio. Dit is gebeurd en wel in de uitzending van 9 April j.l. Wij hebben dit commentaar persoonlijk niet gehoord doch anderen vertelden ons, dat de heer Vermeer het betreffende Dekker-artikel had gestuurd naar Minister In 't Veld, waarop deze met een brief geantwoord moet hebben, die dan ook voor de microfoon is voorgelezen. Natúúrlijk klopte er, volgens de Minister, geen fluit van Dekker's woorden, die er in 't kort op neerkwamen, dat 's Ministers belofte van „in 1965 uit de woningnood” wat heel erg (partijpolitiek) optimistisch was, aangezien deskundigen een tijdsduur van ruim dertig jaar hadden uitgerekend voor wij uit de knoei zouden zijn.

De heer Vermeer nodigde het Legioen uit deze brief te publiceren in ons orgaan. Wel, we hebben de heer Vermeer geschreven ons zijn commentaar toe te sturen ter verdere openbare behandeling in „Oud-Wapenbroeders”. We hebben tot de laatste dag (19 April) op antwoord gewacht maar noppes... Wanneer die brief tóch komt, plus het antwoord van de Minister, dan zullen we in ons volgend nummer opnemen.

Bij voorbaat mogen we misschien dit nog zeggen: hoe komt 't eigenlijk dat op dezelfde dag dat de heer Vermeer zijn bestraffende speech afstak, in onze dagbladen het hiernaastvolgende bekende werd gemaakt?

„Het is hard te moeten vaststellen, dat het nog dertig jaar zal duren voordat elk Nederlands gezin een behoorlijke woning heeft. Maar hoe hard dit ook klinkt, het MOET alle Nederlanders eens duidelijk gemaakt worden, zonder er doekjes om te winden”, aldus minister In 't Veld in een onderhoud met een Parool-verslaggever. (Naar onze bescheiden mening is 1952 plus 30 nog steeds niet 1965, het jaartal dat wordt volgehouden door de minister bij zijn woningbeloften, maar 1982, en dat klopt beter met Dekker's raming).

De minister verklaarde voorts dat achter tē grote activiteit (!) bij de woningbouw het spook loerde van massale, permanente werkloosheid aangezien de werkloosheid ook in de aanverwante vakken (steen-, cement- en timmerfabrieken, transportbedrijven enz.) zou ingrijpen.

Er moeten één miljoen zeshonderd duizend huizen gebouwd worden in dertig jaar tijds: 200.000 om de oorlogs-achterstand in te lopen, 1.000.000 om de bevolkingsaanwas op te vangen en 400.000 ter vervanging van krotten. Die 1.600.000 huizen „uitgesmeerd” over 30 jaren betekenen tōch, dat er jaarlijks 55.000 woningen gebouwd moeten worden.

Er zouden helaas niet méér huizen, bijv. 80.000 per jaar, kunnen worden gebouwd, want, aldus de minister, „stel eens dat het financieel wél kon, waar zouden wij zo gauw de bouwvakarbeiders, zeker de geschoolde, vandaan moeten halen?” (Horen jullie dat, meer dan 60.000 werkloze bouwvakarbeiders? Red. O.W.). En voorts kunnen de steen-, cement- en timmerfabrieken met haar huidige capaciteit absoluut niet de nodige materialen leveren. (Horen jullie dat, steen-, cement- en timmerfabrikanten? Red. O.W.). Zelfs niet, als 1954 het werk aan kazernes, de herbouw van boerderijen en de weggebombardeerde stadskernen grotendeels afloopt.”

Natúúrlijk kan men geleidelijk, als dit absoluut moet, de capaciteit van de bouwuijverheid opvoeren tot 80.000 woningen jaarlijks. Wij zouden dan al na vijf jaar het tekort hebben ingehaald en na nog eens vijf jaar grondige opruiming hebben gehouden onder de ergste krotten. Maar wat daarna? Deskundigen berekenden dat per in aanbouw zijnde woning een bouwvakarbeider werk vindt en op iedere twee bouwvakarbeiders een man in de aanverwante bedrijven. Dan zijn er bij het bouwen van 80.000 woningen 120.000 arbeiders betrokken. Na die tien jaar moet de activiteit sterk worden afgeremd tot ten hoogste 50.000 woningen per jaar. Zeker zal dan voor meer dan een derde deel van die 120.000 arbeiders binnen afzienbare tijd geen werk meer zijn. Nuchter gezegd: er komen dan minstens 40.000 permanent werklozen meer dan normaal.”

Wij kunnen dit betoel niet meer volgen. Wij hebben momenteel meer dan 60.000 werkloze bouwvakarbeiders, die tewerk gesteld zouden kunnen worden wanneer dus wél de capaciteit kan worden opgevoerd. Wanneer dan daarna de 40.000 werklozen (over welke berekening overigens nog wel iets valt op te merken) er inderdaad komen, dan is dat niet in de betekenis van „méér dan het normale aantal” zoals 's ministers deskundigen berekenen, maar naar onze (ondeskundige maar a-politieke) mening nog altijd 20.000 minder dan de 60.000 werkloze bouwvakarbeiders die er nū zijn.

Wij menen, dat wij er voorlopig niets méér van moeten zeggen maar het oordeel rustig kunnen overlaten aan onze lezers.